

د سلیمان د متلونو کتاب

د کتاب پېژندنه

د سلیمان د متلونو کتاب د سپېڅلي کتاب د شعري کتابونو لکه د ایوب کتاب، د زبورونو کتاب، د خپرونکي کتاب او د غوره غزل کتاب په شان یو شعري کتاب دی چې له دې سره ټول پنځه کتابونه کېږي. دا کتاب د اخلاقي، مذهبي او له حکمت نه د ډکو لارښوونو یوه ټولګه ده. د روایتونو له مخې د دې کتاب زیاتره برخه د داود زوی سلیمان پاچا پورې تړل شوې ده. څښتن سلیمان ته ځانګړی حکمت ورکړی ؤ. د پوهانو په عقیده سلیمان او حتی نورو خلکو هم کېدای شي د دې کتاب په لیکلو، راټولولو او کاپي کولو کې برخه اخیستلې وي چې بنایي د مسیح د پیدایښت نه شاوخوا ۱۰۰۰ کاله مخکې پیل او د څلور سوه کالو په ترڅ کې بشپړ شوی وي.

په پخواني اسرائیلي کورنیو کې مور او پلار د ښوونکو په توګه د ماشومانو تعلیم یې په غاړه ؤ. د متلونو کتاب لکه د یو پلار یا ښوونکي په شان لوستونکو او اورېدونکو ته درس ورکوي او هغوی د ماشومانو په شان یو څه زده کوي، چې په کې ډېر شیان په رمزي ژبه بیان شوي دي او ډول ډول انځورونه کارول شوي دي. د مثال په توګه کله کله لار د ژوند د سفر او اوبه د جنسي اړیکو انځور ښکاره کوي. همدا شان ځینې وختونه په روښانه توګه دوه بېلابېل شخصیتونه د یو بل په وړاندې راځي لکه هوبنیار سړی د کم عقل، خواریکښ انسان د لټ، نېک انسان د بدکار او پتمنه ښځه د بدلمنې په وړاندې راځي. حکمت او کم عقلتوب د دوو بېلابېلو ښځو انځور دی چې ځوانان د خپلو خبرو اورېدلو په خاطر ځان ته رابولي. د عبراني د ژبې زیاتره متلونه لکه د پښتو د لنډیو په شان له دوو کرښو څخه

جوړې شوې دي. د متلونو دوهمه کړنښه د لومړۍ کړنښې معنی په یو بل ډول بیانوي او یا یو څه د هغې په معنی کې زیاتوي.

د متلونو کتاب د تورات د کتاب په شان نه دی چې مذهب په کې ځانگړې رول لوبولی دی، بلکې په دې کتاب کې ورځني ژوند ته ډېره پاملرنه شوې ده. د دې کتاب اصلي مقصد دا دی چې د ژوند او حکمت ترمنځ اړیکه وښايي او سمې لارې ته د ځوانانو لارښوونه وکړي، چې «خلک په حکمت او نصیحت پوره پوه شي او د عقلمندی خبرې زده کړي، ترڅو نصیحت ومني چې هوښیار شي، او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي» (۲:۱-۳). په دې کتاب کې حکمت د خدای له خوا یو سوغات دی او له څښتن څخه وېره، د حکمت او پوهې پیل گڼل کېږي. حکمت د ورځنیو چارو دپاره په کور، ټولنه، سیاست او تجارت کې عملي مشورې ورکوي او د اړیکو د ساتلو په اړه په کې ډېرې لارښوونې شوې دي. په دې کتاب کې هغه اصولو ته اشاره کېږي چې عموماً رښتیني وي. د مثال په توگه، نېکانو ته برکت او نېکمرغي او بدکارانو ته سزا ورکول کېږي، که څه هم په حقیقي ژوند کې ځینې وختونه داسې هم پېښېږي چې بدکاران نېکمرغي ترلاسه کوي او نېکان زیانونه او کړاوونه زغمي.

د متلونو کتاب د انسان د زړه رازونه ښکاره کوي او دې ته یې تیاروي چې د خپلو نیمگړتیاوو او کم عقلتوب نه خبر شي.

د موضوعگانو لست

د کتاب سریزه: ۱:۱ - ۹:۱۸

د سلیمان پورې تړلي متلونه: ۱۰:۱ - ۲۲:۱۶

د حکمت د خاوندانو دېرش نصیحتونه: ۲۲:۱۷ - ۲۴:۲۲

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې: ۲۳:۲۴ - ۳۴

د سلیمان پورې تړلي نور متلونه: ۲۵:۱ - ۲۹:۲۷

د اګور خبرې: ۳۰:۱ - ۳۳

د لموییل پاچا خبرې: ۳۱:۱ - ۳۱

د کتاب سریزه

۱ (۱) دا د اسراییلو د پاچا او د داود د زوی سلیمان متلونه دي.

د متلونو د کتاب مقصد

(۲) د دې متلونو مقصد دا دی

چې خلک په حکمت او نصیحت پوره پوه شي

او د عقلمندی خبرې زده کړي

(۳) ترڅو نصیحت ومني چې هونبیار شي

او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي

(۴) چې ساده خلکو ته پوهه ورکوي

او ځوانانو ته علم او لیاقت وربخښي

(۵) نو هونبیاران دې واورې او خپل تعلیم دې زیات کړي

او عقلمندان دې له نورو ښې مشورې واخلي

(۶) د دې دپاره چې د متلونو او نصیحتونو په اهمیت پوه شي

او د حکمت د خاوندانو خبرې او رازونه هم وپېژني.

(۷) له څښتن څخه وېره د علم او پوهې شروع ده

خو جاهلان حكمت او نصيحت ته په سپكه سترگه گوري.

د گناهكارانو له دام نه ځان ساتل

۸ ای زما زويه! د خپل پلار نصيحت ته غور ونيسه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه

۹ ځكه دا ستا دپاره د افتخار شمله ده

او ستا د غاړې دپاره بڼكلې هار دی.

۱۰ نو ای زما زويه! كه گناهكاران تا لمسوي

نو د هغوی خبرو ته غور مه نيسه

۱۱ كه هغوی تاته ووايي: «زمونږ سره راځه

چې د چا د وینو د تویولو دپاره کمین ونيسو

او په یو بې گناه انسان ناحقه يرغل وکړو.

۱۲ راځه چې هغوی د قبر په خپر ژوندي تېر کړو

لکه هغه خلک چې روغ رمپ د مرگ کندی ته بڼکته کيږي.

۱۳ مونږ به هر ډول قيمتي مال دولت ترلاسه کړو

او خپل کورونه به د لوټ شوې شتمنی نه ډک کړو.

۱۴ راځه، مونږ سره مل شه

او لوټ شوی مال به په خپل منځ کې ووبشو.»

۱۵ نو ای زما زویه! د هغوی سره په لاره مه ځه

او د هغوی په پل قدم مه ږده

۱۶ ځکه د هغوی پښې د بدی او زیان په لور منډې وهي

او د وینو تویولو طرف ته په بیره روان دي.

۱۷ نو د یو وزر لرونکي په مخکې

جال غوړول بې گټې کار دی.

۱۸ داسې خلک چې نورو ته په کمین کې ناست وي

نو خپله وینه تویوي

او هغوی چې په نورو یرغل کوي

نو خپل ځانونه په دام کې نښلوي.

۱۹ نو بیا ټول ټکان چې د داسې لارو ناروا گټه ترلاسه کوي

نو په داسې گټې سره خپل ژوند له لاسه ورکوي.

د حکمت غږ او سختې خبرې

۲۰ حکمت په لارو کوڅو کې چيغې وهي

او په چوکونو کې په لوړ اواز نارې وهي.

د گنې گوني په ځايونو کې خپل غږ پورته کوي

او د ښار د دروازو دننه خپله وينا کوي:

«ای ساده خلکو، ترڅو به تاسو له ناپوهۍ سره مينه لرئ؟»

ترڅو به ملنډې وهونکي له ملنډو نه خوند اخلي

او کم عقل خلک به له علم نه کرکه کوي؟

ماته مخ راوړوئ او زما سختې خبرې واورئ

نو زه به د خپل زړه دروازه تاسو ته بېرته کړم

او خپل کلام به تاسو ته ښکاره کړم.

ما تاسو ته غږ وکړ

خو غوږونه مو بند کړي وو.

کله چې مې لاس در وغزولو

نو سترگې مو ورباندې پټې کړې.

زما ټولې لارښوونې مو له پام نه وغورځولې

او زما سختې خبرې مو ونه منلې.

کله چې په تاسو لوی مصيبت راشي

زه به په تاسو پورې وځاندم

او کله چې په تاسو لويه بلا راشي

تاسو پورې به ملنډې ووهم

کله چې په تاسو لويه بلا د توفان په شان راشي (۲۷)

کله چې لوی مصیبت لکه د سختې سیلې په څېر

په تاسې نازل شي

او کله چې سختي او تکلیف په تاسو راشي.

نو بیا به هغوی ماته چیغې وهي خو زه به ځواب نه ورکوم (۲۸)

او په سختی به ما لټوي خو پیدا به مې نه کړي

ځکه چې هغوی له علم نه کرکه وکړه (۲۹)

او له څښتن څخه یې وپره غوره نه کړه.

هغوی زما لارښوونه ونه منله (۳۰)

او زما ټولو سختو خبرو ته یې په سپکه وکتل

نو بیا به د خپلې کړنې مپوه وځوري (۳۱)

او د خپلو دسیسو په ترڅه مپوه به ماړه شي.

نو د ساده خلکو سرکښي به د دوی د مرگ سبب شي (۳۲)

او د کم عقلانو بې پروايي به دوی تباه کړي

خو هرڅوک چې زما واورې هغه به په امن کې ژوند کوي (۳۳)

او له زیان څخه به وپره ونه لري.»

د حکمت گټې

۲ (۱) ای زما زویه! که ته زما خبرې ومني

او حکمونه مې د زړه په تل کې ذخیره کړې

(۲) نو زما د حکمت خبرو ته غور ونیسه

او خپل زړه پوهې ته رامات کړه.

(۳) که په حقیقت کې د عقل غوښتلو دپاره خپل غږ پورته کړې

او د پوهې دپاره په لوړ اواز نارې ووهې

(۴) که د سپینو زرو په شان یې لټون وکړې

او د پټو خزانو په څېر ورپسې وگرځې

(۵) نو په دې به پوه شې چې څنگه له څښتن څخه ووپرېږې

او د خدای پېژندلو علم به حاصل کړې.

(۶) ځکه دا څښتن دی چې حکمت ورکوي

او د هغه له خولې نه علم او پوهه راوځي.

٧ هغه رښتینو خلکو ته د حکمت خزانې ورکوي

او د هغوی دپاره سپر دی چې خپل ژوند په صداقت تېروي.

٨ ترڅو د انصاف کوونکو د لارو حفاظت وکړي

او د خپلو وفادارانو د لارې ساتنه وکړي.

٩ نو بیا به ته په انصاف، عدالت او برابری پوه شي

او ته به ټولې گټورې لارې وپېژني.

١٠ نو حکمت به ستا د زړه تل ته ښکته شي

علم به ستا روح خوشحاله کړي.

١١ لیاقت به تا د خپل نظر لاندې وساتي

او پوهه به دې ټینګ حفاظت وکړي.

له بدې څخه ځان ژغورل

١٢ نو بیا به حکمت تا د بدکارو خلکو نه وژغوري

له هغه خلکو نه چې بدې خبرې کوي

١٣ څوک چې د صداقت لارې پرېږدي

او په تورو تیارو لارو تلل کوي

١٤ څوک چې د بدو کارونو په کولو خوشحالیږي

نو له کړو لارو نه خوند اخلي

۱۵ د چا لارې چې کړې وږې دي

نو ټولې چارې يې غولوونکې دي.

۱۶ نو حکمت به تا د بل چا له ښځې نه وژغوري

د هغې ښځې نه چې غوړې خبرې کوي

۱۷ چا چې د ځوانۍ د وخت مېړه پرېښی

او خپل لوظ يې هېر کړی چې د خدای سره کړی و.

۱۸ ځکه د هغې د کور لار د مرگ لور ته ښکته کېږي

او لارې يې د مړو دنيا په لور لاندې تللې دي.

۱۹ هرڅوک چې د هغې غېږ ته ورشي بيا بهر ته نه راځي

او هېڅکله به هغوی د ژوند لارو ته ونه رسېږي.

۲۰ نو بيا به ته د ښو خلکو په لاره روان شي

او د نېکانو په لارو کې به پاتې شي.

۲۱ نو په حقيقت کې به رښتيني خلک په دې ځمکه کې واوسېږي

او هغه څوک به په کې پاتې شي چې د پاکو زړونو خاوندان وي

۲۲ خو بدکاران به د ځمکې له سر نه لېرې شي

او خاینان به ترې له ریښې نه وویستل شي.

په څښتن توکل کول

۳ (۱) ای زما زویه! زما تعلیم مه هېروه

او زما حکمونه په خپل زړه کې ټینګ وساته

(۲) ځکه دا به ستا د عمر ورځې او کلونه پېر کړي

او سوله او سلامتي به در په برخه کړي.

(۳) مینه او وفا د خپل ځانه مه لېرې کوه

هغه د تل دپاره د خپلې غاړې هار کړه

او د خپل زړه په تخته یې ولیکه.

(۴) نو بیا به ته د خدای او انسان په نظر کې نېک وگڼل شي

او د یو هوبنډار انسان په توگه وپېژندل شي.

(۵) په خپل ټول زړه په څښتن توکل کوه

او په خپل عقل او پوهه تکیه مه کوه.

(۶) په هر کار کې د هغه د حضور غوښتنه کوه

نو هغه به ستا لارې هوارې کړي.

٧ په خپل فکر ځان د حکمت خاوند مه گڼه

له څښتن څخه وېره کوه او له بدی نه مخ واړوه.

٨ نو په دې به ستا بدن تل روغ وي

او ټول وجود به دې تازه شي.

٩ په خپلې شتمنی سره د څښتن عزت کوه

او د خپل ټول فصل لومړنی مېوه ورکوه

١٠ نو بیا به ستا گودامونه

له غلي دانې نه ډک شي

او چاټی گانې به دې

د انگورو له شیرې څخه له خولې نه واوړي.

١١ نو ای زما زویه! د څښتن اصلاح ته په سپکه سترگه مه گوره

او کله چې تا رتي نو هېڅکله مه خفه کېره

١٢ ځکه څښتن چې له چا سره مینه کوي

نو هغه ته سزا ورکوي

لکه یو پلار ته چې کوم زوی منلی وي

نو رټنه یې د محبت نښه ده.

د حکمت ثمره

١٣) بختور دی هغه څوک چې حکمت حاصل کړي

او هغه څوک چې پوهه پیدا کړي

١٤) ځکه چې د هغې ثمره له سپینو زرو نه غوره ده

او حاصل یې له سرو زرو نه ډېر زیات دی.

١٥) هغه د لعلونو نه ډېر قیمتي دی

چې له ارزښت سره یې ستا له خوښې هېڅ گټه برابره نه ده.

١٦) د هغې په یو لاس کې اوږد ژوند دی

او په بل لاس کې یې دولت او عزت دی.

١٧) لارې یې خوشحالوونکې دي

او ټولې لارې یې د سولې او سلامتی دي.

١٨) څوک چې هغې ته غېږ ورکوي

نو د هغوی دپاره د ژوندانه ونه ده

او بختور دي هغه څوک

چې هغې ته ټینګه غاړه ورکوي.

د څښتن حکمت

١٩ څښتن په خپل حکمت سره د ځمکې بنیاد کېښود

او اسمانونه یې د خپلې پوهې په وسیله پیدا کړل.

٢٠ د هغه د علم په وسیله د ځمکې په تل کې د اوبو چینې روانېږي

او له ورېځو نه یې باران او پرځه په ځمکه راوړيږي.

د حکمت په خاوندانو باندې د څښتن فضل

٢١ نو ای زما زویه! پوهه له خپله نظره مه لېرې کوه

او په خپل ځان کې د حکمت او لیاقت ټینګه ساتنه کوه.

٢٢ دوی به ستا روح تازه ساتي

او دا به ستا د غاړې د فضل هار وي.

٢٣ نو بیا به په ډاډه زړه په خپله لار روان شې

او ستا پښه به په تیره نه لګیږي.

٢٤ کله چې ته ویده کېږې نو نه به وېرېږې

او د ځملاستو په وخت کې به په خواږه خوب ویده کېږې.

٢٥ نو له ناڅاپي بلا نه مه وېرېږه کله چې په تا راشي

او نه د هغه توفان له تباهي نه چې په بدکارانو راځي

۲۶ ځکه څښتن به تل ستا ساتونکی وي

چې پښه دې په دام کې ونه نښلي.

له خلکو سره په حکمت چلېدل

۲۷ ترڅو چې د نېکي کولو توان لرې

نو د مسکينانو سره له مرستې نه ډډه مه کوه.

۲۸ کله چې څوک ستا نه څه وغواړي او ته يې ولرې

نو ورته مه وايه چې نن لاړ شه او سبا راشه، بيا به يې درکړم.

۲۹ د خپل گاونډي په خلاف د زيان رسولو اراده مه لره

څوک چې ستا په خوا کې اوسېږي او په تا باور کوي.

۳۰ ترڅو چې چا تاته زيان نه وي رسولی

نو په هغه باندې بېځايه تور مه لگوه.

۳۱ د ظالم انسان سره بخيلي مه کوه

او د هغه د لارې پيروي مه کوه.

۳۲ ځکه څښتن له هغه چا نه کرکه کوي چې په غلطه لار روان وي

خو هغه د رښتینو خلکو سره د دوستۍ اړیکې لري.

د خښتن لعنت د بدکاره انسان په کور باندې ورپرې (۳۳)

خو هغه د نېکو خلکو په کورنيو باندې برکت وروي.

هغه په ملنډو وهونکو خدا کوي (۳۴)

خو په عاجزانو خپل فضل کوي.

د حکمت خاوندانو ته عزت په ميراث کې رسېږي (۳۵)

خو کم عقلان به د شرم سره مخامخ کېږي.

د حکمت په هکله د پلار نصيحت

۴ (۱) ای زما زامنو! د خپل پلار نصيحت ته غوږ ونیسئ

او هغه ته پام وکړئ چې عقل زده کړئ

(۲) ځکه چې زه تاسو ته ښه تعليم درکوم

نو زما ښوونه او روزنه مه هېږوئ.

(۳) کله چې زه د خپل پلار ځوان زوی وم

او د خپلې مور په نظر يوازې او نازولی ماشوم وم

(۴) پلار مې ماته لارښوونه کوله او راته ويل به يې:

«زما خبرې دې په خپل زړه کې ټينگې وساته

او زما په حکمونو عمل کوه چې نېکمرغه ژوند ولري.

⑤ حکمت حاصل کړه، عقل پيدا کړه

زما کلام مه هېروه او مخ ترې مه اړوه.

⑥ حکمت له لاسه مه ورکوه نو ستا ساتنه به کوي

او ورسره مينه کوه نو ستا حفاظت به کوي.

⑦ حکمت تر ټولو لوړ مقام لري نو حاصل يې کړه

او د خپلې ټولې شتمنۍ په بيه عقل ترلاسه کړه!

⑧ په درنه سترگه ورته گوره نو تا به سرلوړی کړي.

که ورته غاړه ورکړې نو ته به عزتمن شې.

⑨ ستا په سر به د افتخار شمله کېږدي

او بڼکلی تاج به در په سر کړي.»

د بدې لارې نه ځان ساتل

⑩ نو ای زما زويه! ماته غوږ شه او خبرې مې ومنه

نو په دې کار سره به دې عمر ډېر شي.

⑪ تاته مې د حکمت لار وښودله

او ته مې د صداقت په لارو روان کړې.

١٢ په ګرځېدو کې به دې پښه په څه شي نه لګيږي

او په منډه وهلو کې به نه ښويږي.

١٣ نصيحت ته مې غاړه کېږده او له لاسه يې مه ورکوه

ټينګه ساتنه يې وکړه ځکه چې هغه ستا ژوند دی.

١٤ د بدکارانو په لاره قدم مه ږده

او د شر اچوونکو په لاره تلل مه کوه.

١٥ ځان ترې وساته او پرې مه ځه

مخ ترې واړوه او ورڅخه تېر شه.

١٦ ځکه دوی ته خوب نه ورځي چې چاته يې زيان نه وي رسولی

او تر هغې نه ويده کيږي ترڅو چې بل يې نه وي غورځولی.

١٧ شرارت ورته د ډوډۍ په شان وي چې تل يې خوري

او ظلم ورته د شرابو په څېر دی چې تل يې څښي.

١٨ خو د نېکانو لار د سباوون د رڼا په شان ده

چې روښنایي يې زياتيږي ترڅو د غرمې رڼا لګيږي.

١٩ د بدکارانو لار د تورې تيارې په شان ده

او په دې نه پوهيږي چې د لوېدلو سبب يې څه دی.

په سمه لار تگ

٢٠ نو ای زما زویه! خبرو ته مې پام کوه

او څه چې درته وایم نو په غور یې واوره.

٢١ هغه له خپل نظر نه مه لېرې کوه

او د زړه په تل کې یې تل وساته.

٢٢ څوک چې یې مني نو هغه ته اوږد ژوند ورکوي

او ټول وجود ته یې شفا وربخښي.

٢٣ له هرڅه نه لومړی د خپل زړه پوره پام ساته

ځکه چې زړه دې د ټول ژوند سرچینه ده.

٢٤ له خپلې خولې نه دې کړې وړې خبرې لېرې کړه

او له غولونکو خبرو نه خپله ژبه وساته.

٢٥ خپلې مخې ته سم او مخامخ گوره

او سترگې دې هماغه لور ته ونیسه.

٢٦ د خپلو قدمونو په لاره پوره فکر وکړه

نو بیا به دې د ژوند ټولې چارې ډاډمنې شي.

٢٧ یو قدم هم نبی او چپ خواته مه گرځه

او خپلې پښې له بدۍ نه لېرې وساته.

۵ (۱) ای زما زویه! زما د حکمت خبرو ته پام کوه

او د پوهې خبرو ته مې ښه غور ونیسه

(۲) نو ته به د دې لایق شې چې خپله خوله پټه وساتې

او شونې به دې علم ټینګ وساتي.

له زنا څخه ځان ساتل

(۳) د بدلمنې ښځې له شونډو نه شات څڅیري

او د خولې خبرې یې د زیتونو له تېلو نه غوړې دي

(۴) خو په اخر کې د زهرو او زقوم په شان ترخه وي

او خوله یې د دوه مخې تورې په څېر تېره وي.

(۵) د داسې ښځې پښې د مرګ په لور روانې دي

او مخامخ د گور په لور قدمونه اخلي.

(۶) هېڅکله د ژوند په سمه لار فکر نه کوي

او نه پوهیږي چې لارې یې له سرگردانۍ ډکې دي.

(۷) نو ای زما زامنو! ماته غور ونیسئ

څه چې درته وايم، له هغه نه مخ مه اړوئ.

۸ ای زما زويه! له داسې ښځې نه ځان لېرې ساته

او د کور دروازې ته يې هم مه ورنژدې کېږه

۹ هسې نه چې خپل عزت له لاسه ورکړې

او ځواني دې د بې رحمه انسان په لاس کې ولويږي

۱۰ او په شتمنۍ دې پردې ماږه شي

او د زحمت نتيجه دې د بل چا کور ته لاړه شي.

۱۱ کله چې دې د بدن غوښې له کت نه وڅښيږي

نو په اخر کې به فريادونه کوي

۱۲ او بيا به افسوس کوي چې «ولې مې نصيحت نه اورېده

او څومره به مې زړه اصلاح سپکه گڼله؟

۱۳ د خپلو ښوونکو خبره به مې نه منله

او د خپلو استاذانو خبرو ته به مې غوږ نه نيوه.

۱۴ ناڅاپه د بربادۍ کڼدې ته وغورځېدم

او د جرگې او خلکو په مخکې وشرمېدم.»

له خپلې بڼې سره مينه كول

١٥) يوازې له خپلې ذخيرې نه د مينې اوبه څښه

لكه څنگه چې له خپلې شاه نه اوبه څښي.

١٦) نو دا مناسبه ده چې ستا چينې دې په لارو كې تويې شي

او د لښتنيو په څېر دې په كوڅو كې روانې وي؟

١٧) دا د مينې اوبه دې يوازې ستا وي

او له پرديو سره دې شريكې نه شي.

١٨) نو ستا د اوبو په چينه دې برکت شي

او د ځوانۍ د وخت له خپلې بڼې نه دې خوند واخلي.

١٩) هغه يوه مينه ناکه هوسۍ او بڼكلې غرخنۍ ده

او د بدن په بڼكلا به يې هر وخت مور شي

او د هغې مينه به دې تل سرگردانه كړي.

٢٠) نو ای زما زويه! ولې د بل د بڼې په مينه كې سرگردانه يې

او د هغه د بڼې سره يو ځای غاړه په غاړه ويده كېږي؟

٢١) نو د انسان ټولې لارې د څښتن تر نظر لاندې دي

او هغه په خپله د انسان ټولې لارې چارې څاري.

د بدکاره انسان بدکاری هغه په دام کې نښلوي ۲۲

چې د خپلې گناه په رسی کې به ټینگ ونيول شي.

هغه به د اصلاح له نشتوالي نه مړ شي ۲۳

او د خپل جهالت له ډېروالي نه به سرگردانه شي.

د انسان نور بد عملونه

۶ ۱ ای زما زویه! که د چا ضمانت دې په غاړه اخیستی وي

یا دې د پردې سړي په قرض کې چاته لاس ورکړی وي

نو د خپلې ژبې د خبرې له امله په دام کې رانیول شوی یې ۲

او د خپلې خولې د خبرو په لومه کې نښتی یې.

نو ای زما زویه! بیا داسې وکړه چې ځان ترې وژغوره ۳

ځکه چې ته د هغه سړي په لاسونو کې لوږدلی یې:

هغه ته په ډېره عاجزی ورشه او عذر زاري ورته وکړه.

مه ویده کېږه ۴

او یوه شپبه هم آرام مه کوه.

لکه د هوسی په شان ځان د ښکاري له منگولو وژغوره ۵

او د مرغی په خپر ځان د دام لرونکي له لاسه خلاص کړه.

۶ ای لت سپړیه! د مېړي له ژوند نه عبرت واخله

د هغه په لارو چارو غور وکړه او حکمت پیدا کړه!

۷ مېړی نه کوم قوماندان لري

او نه کوم مشر او نه کوم آمر لري

۸ خو د لو په وخت کې خپل خواړه راټولوي

او په اوږي کې ځان ته خوراک ذخیره کوي.

۹ نو ته لت به ترڅو پورې پروت یې

او کله به له خوبه راپاڅېږي؟

۱۰ که ته وایې: «نور به هم ویده شم

او لاس به د سر لاندې کېږم چې ارام وکړم»

۱۱ نو غریبي به د داړه مار په شان په تا راشي

او نېستي به د وسله وال غل په خپر درباندي یرغل وکړي.

۱۲ شر اچوونکی انسان بېکاره او بېخایه گرځي

او په خوله کې وېږي خبرې کوي.

۱۳ هغه سترگې وهي

او بېخايه پښې درېوي

او په گوتو اشارې کوي.

١٤ په خپل زړه کې تل بدې نقشي جوړوي

او جنگ او جگړې ته لمن وهي.

١٥ نو ځکه به سمدلاسه لوی مصيبت پرې نازل شي

او ناخپه به ټوټې ټوټې شي چې د جوړېدو به نه وي.

١٦ شپږ شيان دي چې خښتن ترې نفرت کوي

او اووه شيان دي چې د هغه په نظر د کرکې وړ دي:

١٧ کبرجنې سترگې او دروغجنه ژبه

او هغه لاسونه چې بې گناه وينه تويوي

١٨ هغه زړه چې بدې نقشي جوړوي

او هغه پښې چې د بدې په لور په بېره منډې وهي

١٩ هغه دروغجن شاهد چې تل دروغ بادوي

او هغه څوک چې د ورونو ترمنځ جگړو ته لمن وهي.

د زنا په خلاف نصيحت

٢٠ نو ای زما زويه! د خپل پلار په حکم عمل وکړه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه.

۲۱ د هغوی خبرې تل په خپل زړه کې یاد ساته

او د هار په شان یې په خپله غاړه کې گرځوه.

۲۲ کله چې گرځې نو خبرې به یې درته لارښوونه کوي

کله چې ویده شي نو روزنه به یې ستا ساتنه کوي

او کله چې راوینن شي نو حکم به یې مشوره درکوي.

۲۳ ځکه حکم یې ډېوه او روزنه یې رڼا ده

نصیحت او سختې خبرې یې د ژوندون لار ده

۲۴ ترڅو تا د بدلمنې ښځې نه وساتي

له هغې ښځې نه چې نرمه ژبه لري.

۲۵ په زړه کې د هغې د ښایست شوق مه کوه

او هغه مه پرېږده چې په سترگې وهلو دې د ځان غلام کړي

۲۶ ځکه بدلمنه ښځه د یوې ډوډۍ په بیه اخیستل کيږي

خو د بل چا ښځه به دې قیمتي ژوند ښکار کړي.

۲۷ څوک په خپل لمن کې بل شوی اور وړلی شي

او کالي یې ونه سوځيږي

۲۸) او يا څوک په سرو سکروټو ګرځېدلی شي

چې پښې يې په اور تټاکې نه شي؟

۲۹) نو دا د هغه چا په شان دی چې د بل له ښځې سره ځملي

هرڅوک چې هغې ته لاس وروړي بې سزا به پاتې نه شي.

۳۰) څوک چې د نس د مړېدو په خاطر غلا کوي

نو خلک هغه غل ته په سپکه سترګه نه ګوري

۳۱) خو که ونيول شي نو اووه چنده بيه به ورکوي

او په بدل کې به يې د خپل کور ټوله شتمني خرڅوي.

۳۲) څوک چې د بل له ښځې سره زنا کوي نو ناپوهه دی

څوک چې داسې کوي نو په حقيقت کې ځان تباه کوي.

۳۳) هغه به له رسوايي او وهلو څخه خلاص نه شي

او بې عزتي به ترې لېرې نه شي.

۳۴) نو کينه او غيرت به يې په مېړه اور بل کړي

او زړه به يې په بدل اخیستلو کې هېڅکله ونه سوځيږي.

۳۵) هغه به د دې په بدل کې هېڅ ډول قرباني قبوله نه کړي

او هرڅه چې ورکړي وبه يې نه مني.

د بدلمنې بنځې په هکله خبرداری

۷ (۱) ای زما زویه! زما خبرې په یاد ساته

او حکمونه مې د خزاني په څېر په خپل زړه کې وساته.

(۲) زما په حکمونو عمل کوه چې نېکمرغه ژوند ولرې

او زما تعليم د خپلو سترگو د کسي په شان وساته.

(۳) هغه په خپلو گوتو پورې وتره

او د خپل زړه په تخته يې وليکه.

(۴) حکمت ته خپله خور ووايه

عقل او پوهه ډېر نژدې خپلوان وگڼه

(۵) نو دوی به تا د بل چا د بنځې نه لېرې وساتي

د هغې بنځې نه چې غوړې خبرې کوي.

(۶) زه يو وخت د خپل کور په کړکې کې ولاړ وم

او د کړکې له جالی نه مې لاندې کتل

(۷) نو ساده ځوانان مې وليدل

او د هغوی په منځ کې مې

يو ناپوهه ځوان په نظر راغی.

٨ هغه د هغې بڼې د کور په نژدې کوڅه کې روان ؤ

او د هغې د کور په لور يې په ډاډه ډول قدمونه اخيستل.

٩ د ماښام په وخت کې چې لمر پرېوته

توره تياره راغله او نيمه شپه شوه.

١٠ ناڅاپه يوه بڼه له هغه سره مخامخ شوه

چې د بدلون کالي يې اغوستي وو او نيت يې ښه نه ؤ.

١١ دا بڼه ډېره بې حيا او بې شرمه وه

او له کور نه دباندې تل سرگردانه گرځېدله

١٢ او هر وخت به کوڅو او چوکونو ته تلله

او د ښار په هر گوټ کې به په کمين کې ولاړه وه.

١٣ نو هغې له هغه نه په زور غاړه چاپېر کړه او ښکل يې کړ

او په سپين سترگي يې هغه ته وويل:

١٤ «نن ما د قرباني غوښه پخه کړې ده

او خپل نذر مې پوره کړی دی.

١٥ په دې خاطر زه راووتلم چې ستا سره وگورم

او غوښتل مې چې تا ولټوم او پيدا مې کړې.

١٦ ما د مصر قيمتي ټوكونه او رنگارنگي خادرونه

او ښكلي يونونه په خپل كټ باندې غوړولي دي.

١٧ ما په خپله بستره عطر

كنډ، عود او دالچيني شيندلي دي.

١٨ زما سره لار شه چې تر سهاره په عشق ماړه شو

او د يو بل له مينې نه خوند واخلو

١٩ ځكه مېړه مې په كور كې نشته

هغه په يو لېرې سفر تللی دی.

٢٠ د پيسو ډكه كڅوړه يې له ځان سره وړې ده

او د پنځلسمې سپوږمۍ تر راختلو پورې بېرته نه راځي.»

٢١ نو ښځې په خپلو ډېرو خوږو خبرو هغه مجبور كړ

او په خپلو نرمو خبرو يې هغه بې لارې كړ.

٢٢ نو هغه سمدلاسه په هغې پسې روان شو

لكه غويي چې حالېدو ته روان شي

او د غرخه په شان چې په ټوپونو دام ته روان وي

٢٣ ترڅو چې غشي يې اينه سوري كړي

لكه مرغی چې د دام خواته په منډه روانه وي

او نه پوهیږي چې خپل ژوند به له لاسه ورکړي.

٢٤ نو ای زما زامنو! ماته غوږ ونیسئ

او زما خبرو ته پوره پام وکړئ.

٢٥ خپل زړه مه پرېږدئ چې د داسې ښځې طرف ته وگرځي

او یا د هغې په غلطو لارو روان شي.

٢٦ ځکه چې ډېر خلک یې ژوبل کړي دي

او بې شمېره خلک یې وژلي دي.

٢٧ د هغې د کور لارې د گور په لور تللي دي

چې د مرگ ژورې کندی ته لاندې کوزیږي.

د حکمت غږ او ځان پېژندل

٨ حکمت د یوې هوبنیارې ښځې په خبر نارې وهي

او پوهه په لوړ اواز خپل غږ پورته کوي.

٩ هغه د لارې په غاړه په لوړو ځایونو ولاړه وي

او د څلور لارو په سر ودریږي.

٣ هغه د ښار د دروازو دننه

د تگ راتگ د لارو په خوا کې نارې وهي:

٤ «ای سړیو! زه په تاسو ټولو ته غږ کوم

او په تاسو ټولو باندې اواز کوم.

٥ ای ساده خلکو! په خپل ځان کې ځیرکتیا پیدا کړئ!

ای کم عقلانو! د ښو او بدو ترمنځ فرق وکړئ!

٦ غوږ ونیسئ! زه ستاسو دپاره ښې خبرې لرم

چې په رښتینې ژبه به یې درته بیان کړم.

٧ زه چې څه په خوله وایم، هغه رښتیا دي

او ژبه مې له بدو خبرو نه کرکه کوي.

٨ د خولې ټولې خبرې مې سمې دي

یوه هم په کې کږه او غولونکې نه ده

٩ چې عقلمن انسان ته ټولې روښانه دي

څوک چې علم لري نو پوهیږي چې دا خبرې سمې دي.

١٠ د سپینو زرو په ځای زما نصیحت غوره کړئ

او د سوچه سرو زرو په ځای علم حاصل کړئ

۱۱) ځکه حکمت د لعلونو نه ډېر قيمتي دی

چې له ارزښت سره يې ستا د خونې هېڅ شی برابر نه دی.

۱۲) زه حکمت یم او له ځيرکتيا سره يو ځای اوسېږم

او علم او لياقت ترلاسه کوم.

۱۳) له څښتن څخه وېره له شرارت نه نفرت کول دي

نو ځکه له کبر، غرور، بدی او کړو خبرو نه کرکه کوم.

۱۴) مشوره او حکمت زما کار دی

زه عقلمن یم او زما سره قدرت دی.

۱۵) پاچاهان زما په مرسته پاچاهي کوي

او حکمرانان د انصاف پرېکړې کوي.

۱۶) شهزادگان زما په مرسته حکومت کوي

واکداران او ټول عادل قاضيان پرېکړې کوي.

۱۷) زه له خپلو مينوالو سره مينه کوم

څوک چې ما لټوي نو ما پيدا کوي.

۱۸) دولت او عزت زما سره دی

عدالت او تلپاتې شتمني زما ده.

١٩ زه د خالصو سرو زرو نه غوره مېوه وركوم

چې حاصل يې له سوچه سپينو زرو نه بهتر دى.

٢٠ د عدالت په لاره روان يم

او د انصاف په لارو تگ كوم

٢١ نو ځكه خپلو مينوالو ته شتمني وركوم

او د هغوى خزانې ډكوم.

٢٢ شبنن له ټولو نه لومړى

چې نور څه يې لا نه وو پيدا كړى، له هرڅه نه مخكې

زه پيدا كړم.

٢٣ له ازله يې زما د بدن برخې يوځاى كړلې

او د دنيا له جوړېدو او د هرڅه نه مخكې

زه موجود وم.

٢٤ كله چې لا ژور دريابونه نه وو پيدا شوي

او له چينو څخه اوبه نه وې راوتلې

زه زېږېدلې وم.

٢٥ مخكې له دى چې غرونه په خپل ځاى ودرېږي

او غونډی رامنځته شي

زه زېږېدلی وم.

٢٤ مځکې له دی چې څښتن ځمکه او پراخه کروندې جوړ کړي

او د دنیا لومړنی خاوره پیدا کړي

زه زېږېدلی وم.

٢٧ کله چې هغه اسمانونه په خپل ځای ودرول

او د دریاب په مخ یې د اسمان لمن راچاپېر کړه

زه هلته وم.

٢٨ کله چې هغه په اسمان کې ورپهڅې ځای په ځای کړې

او د ځمکې په مخ یې چینې روانې کړې

زه حاضر وم.

٢٩ کله چې هغه دریاونو ته خپل حدود وټاکل

چې اوبه یې له حکم نه سرغړونه ونه کړي

او د ځمکې بنیاد یې کېښود

زه هلته وم.

٣٠ زه هر وخت د هغه په څنگ کې وم

او زه هره ورځ خوشحالبدم

او تل د هغه په حضور کې خوشحاله وم.

❶ د نړۍ په ټوله ځمکه کې یې خوشحاله وم

او د ټولو انسانانو نه خوشحالبدم.

❷ نو ای زما زامنو! اوس ماته غوږ ونیسئ

بختور دي هغوی چې زما په لارو ځي.

❸ زما نصیحت ته غوږ شی او حکمت پیدا کړئ

هغه له پام نه مه غورځوئ او مخ ترې مه اړوئ.

❹ بختور دی هغه څوک چې ماته غوږ نیسي

او هره ورځ زما د کور په مخکې ولاړ وي

او زما د دروازې په خوله کې انتظار وباسي.

❺ ځکه څوک چې ما پیدا کړي نو ژوند پیدا کوي

او د شبنن رضا او خوشحالي حاصلوي

❻ خو څوک چې ما نه پیدا کوي له ځان سره ظلم کوي

هرڅوک چې زما نه کرکه کوي له مرگ سره مینه کوي.»

۹ ﴿۱﴾ حکمت د یوې بڼې په خبر خپل کور ودان کړی دی

او اووه ستنې یې توږلې او بیا یې ودرولې دی.

﴿۲﴾ هغې د مېلمستیا دپاره غوښه تیاره کړې

او د انگورو شیر ه یې جوړه کړې ده

او دسترخوان یې هوار کړی دی.

﴿۳﴾ هغې خپلې وینځې وروولې

چې د ښار له لوړو ځایونو نه خپل غږ پورته کړي:

﴿۴﴾ «هرڅوک چې ساده وي، دلته دې راشي!»

او بیا ناپوهه خلکو ته وايي:

﴿۵﴾ «راشي! زما ډوډۍ وخورئ

او لږه د انگورو شیر ه وڅښئ کوم چې ما جوړه کړې ده.

﴿۶﴾ خپله د ناپوهۍ لار پرېږدئ نو تاسو به نېکمرغه ژوند ولرئ

او د عقل په لاره به روان شئ.

﴿۷﴾ څوک چې ملنډې وهونکی اصلاح کوي نو ځان شرموي

او څوک چې بدکار رتي نو ځان ته زیان رسوي.

۸ د ملنډې وھونکې رټنه مه کوه هسې نه چې ستا نه کرکه وکړي

د حکمت د خاوند رټنه کوه نو ستا سره به مینه وکړي.

۹ د حکمت خاوند ته لارښوونه وکړه

نو نور به هم خپل حکمت ډېر کړي

نېک سړي ته تعلیم ورکړه

چې خپله پوهه نوره هم زیاته کړي.

۱۰ له خښتنه څخه وېره د حکمت شروع ده

او عقل د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم دی.

۱۱ ځکه زما په مرسته به ستا د ژوند ورځې ډېرې شي

او ستا د عمر کلونه به نور هم زیات شي.

۱۲ که د حکمت خاوند یې نو دا به دې په گټه وي

او که ته ملنډې وھونکې یې نو یوازې زیان به زغمې.»

د کم عقلتوب بلنه

۱۳ کم عقلتوب د یوې بې حیا بڼې په څېر دی

چې ډېره ساده او په هېڅ نه پوهیږي.

۱۴ هغه د خپل کور د دروازې ترڅنګ ناسته ده

او بيا د بنار په لوړو ځايونو کې په تخت کښېښي.

⑮ شوک چې په خپله لار سم ځي

نو هغوی ته نارې وهي:

⑯ «هر شوک چې ساده وي، دلته دې راشي!»

او بيا ناپوهه انسان ته وايي:

⑰ «د غلا اوبه خوړې وي

او په پټه ترلاسه شوې ډوډۍ خوندوره وي.»

⑱ هغوی نه پوهېږي چې د هغې په کور کې ټول وژل شوي دي

او مېلمانه يې د قبر په ژوره کنده کې پراته دي.

د سليمان پورې تړلي متلونه

۱۰ ♦ ⑲ دا د سليمان متلونه دي.

رښتيني شتمني او د حقيقت خبرې

هونبیار زوی خپل پلار خوشحالوي

خو کم عقل زوی خپله مور په غم اخته کوي.

⑳ هغه دولت چې د ناروا لارې ترلاسه کېږي گټه نه لري

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

③ څښتن نېک انسان لوړې ته نه پرېږدي

خو د بدکارانو غوښتنې شنډوي.

④ بېکاره لاسونه انسان خواروي

خو زحمت کښه لاسونه انسان شتمن کوي.

⑤ هوښيار زوی په اوږي کې خپل فصل راټولوي

خو د لو په وخت کې ويده شوی زوی شرم راوړي.

⑥ برکت د نېک سړي د سر تاج دی

خو د بدکارانو ظلم د هغوی په خوله پرده اچوي.

⑦ د نېک سړي يادول د برکت سبب کېږي

خو د بدکارانو د نوم نه زړه بدېږي.

⑧ د حکمت خاوند حکمونه مني

خو د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

⑨ څوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي ډاډه گرځي

خو د کړو لارو خاوند به رسوا شي.

⑩ څوک چې سترگې وهي دردونه جوړوي

او د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

۱۱ د نېک انسان خوله د ژوند سرچينه ده

خو د بدکارانو خوله په ظلم پرده اچوي.

۱۲ کرکه جگړو ته لمن وهي

خو مينه په ټولو گناهونو پرده اچوي.

۱۳ حکمت د عقلمن په خبرو کې موندل کېږي

خو د ناپوه د ملا دپاره لښته ده.

۱۴ د حکمت خاوندان خپل علم ذخيره کوي

خو د جاهلانو د خولې خبرې بربادي راوړي.

۱۵ د شتمن مال دولت د هغه دپاره کلا ده

خو غريبې د غريبانو دپاره بلا ده.

۱۶ د نېک انسان انعام ژوندون دی

خو د بدکاره انسان گټه گناه ده.

د نېکانو او د بدکارانو عملونه او راتلونکي

۱۷ نصيحت منونکي نور خلک د ژوندون په لاره روانوي

خو اصلاح نه منونکي نور خلک بې لارې کوي.

١٨ څوک چې په دروغو خپله کرکه پټوي

او په نورو تور لگوي، هغه کم عقل دی.

١٩ ډېرې خبرې کول د گناه سبب گرځي

خو څوک چې ژبه په خپل واک کې ساتي هونښار دی.

٢٠ د نېک سړي د خولې خبرې سوچه سپين زر دي

خو د بدکارانو د زړه خیالونه ارزښت نه لري.

٢١ د نېک سړي د خولې خبرې خلک مروي

خو د جاهلانو ناپوهي هغوی مړه کوي.

٢٢ د څښتن برکت انسان شتمن کوي

خو زحمتونه هېڅ شی نه شي زیاتولی.

٢٣ کم عقل د خپل بد عمل نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند له حکمت نه خوند اخلي.

٢٤ له هغې بلا نه چې بدکاره وپریږي هغه پرې نازلېږي

خو نېکان چې څه شی غواړي هغه ورته ورکول کېږي.

٢٥ کله چې سخت توفان راشي نو بدکاره انسان به تباه شي

خو د نېک انسان بنیاد به تل ټینګ وي.

٢٦ لټ انسان د کار ورکونکو دپاره داسې دی

لکه سرکه چې غاښونه برېښوي او لوگی سترگې سوځوي.

٢٧ له څښتن څخه وېره عمر اوږدوي

خو د بدکارانو عمر به لنډ وي.

٢٨ د نېکانو ارمانونه چې پوره کېږي نو خوشحالیږي

خو د بدکارانو امیدونه تباه کېږي.

٢٩ د څښتن لار د پاک زړه د خاوند دپاره کلا ده

خو د شر اچوونکو دپاره بلا ده.

٣٠ د نېک انسان بنیاد به هېڅکله ونه لږزیږي

خو بدکاران به د ځمکې په سر پاتې نه شي.

٣١ د نېک انسان خوله د حکمت خبرې کوي

خو کره ژبه به پرې کرل شي.

٣٢ د نېک انسان د خولې خبرې خوږې وي

خو د بدکارانو د خولې خبرې کرې وږې وي.

١١ څښتن د تلې له غلط کارولو نه کرکه کوي

خو په پوره کاني تول تل خوبنوي.

② کله چې غرور راشي نو رسوايي هم راځي

خو د عاجزی سره حکمت راځي.

③ د صادقانو پاک زړه د هغوی لارښوونه کوي

خو د خاينانو گمراهي هغوی تباہ کوي.

④ د عدالت په ورځ دولت گټه نه لري

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

⑤ د پاک انسان صداقت د هغه لار سموي

خو د بدکاره انسان بدې هغه راغورځوي.

⑥ د رښتینو خلکو صداقت هغوی ژغوري

خو د خاينانو غوښتنې هغوی په دام کې نښلوي.

⑦ کله چې يو بدکاره مري هيله يې تباہ کيږي

نو زر او زور او ټول ارمانونه يې هم تباہ کيږي.

⑧ نېک انسان له سختی نه ژغورل کيږي

او په ځای يې بدکاره انسان د تکليف په لور روانيږي.

⑨ بې ايمانه انسان په خپلو خبرو نور تباہ کوي

خو نېکان د خپل علم له امله ژغورل کېږي.

① نېکان چې بريالي کېږي ټول ښار پرې خوشحاليږي

او بدکاران چې تباہ کېږي د خوشحالی چيغې وهل کېږي.

② ښار د رښتینو خلکو په برکت ودانېږي

خو د بدکارانو د خولې په خبرو وړانېږي.

③ څوک چې بل ته په سپکه سترګه گوري ناپوهه دی

خو د پوهې خاوند خپله خوله پټه ساتي.

④ غیبت کوونکی د نورو راز ښکاره کوي

خو باوري انسان د بل په راز پرده اچوي.

⑤ کله چې ښې مشورې نه وي نو ولس له پښو غورځېږي

خو که مشوره ورکوونکي ډېر وي د بريالیتوب سبب گرځي.

⑥ په قرض کې د بل چا ضمانت کوونکي به زیان ومومي

خو په قرض کې له لاس ورکولو نه ډډه کوونکی به ډاډه وي.

⑦ مهربانه ښځه تل عزت گټي

خو ظالمان یوازې دولت گټي.

⑧ مهربان انسان ځان ته گټه رسوي

خو بې رحمه انسان ځان ته زیان رسوي.

۱۸ د بدکاره سړي گټه بې برکته ده

خو د نېکۍ کرونکې حقيقي حاصل رېبې.

۱۹ څوک چې په صداقت ولاړ وي نېکمرغه ژوند لري

شرارت پېښوونکې په خپل مرگ پسې گرځي.

۲۰ څښتن د کړو لارو له خاوندانو نه کرکه کوي

خو د پاک زړه خاوندان خوښوي.

۲۱ باور ولره چې بدکاران به بې سزا پاتې نه شي

خو د نېکانو اولادونه به خلاصون ومومي.

۲۲ د بې تمیزه او بې حیا ښځې ښکلا داسې ده

لکه د خوگ په پوزه کې چې د سرو زرو پېژوان وي.

۲۳ د نېکانو هیلې په برکت تمامېري

خو د بدکارانو امیدونه د غضب سبب گرځي.

۲۴ څوک چې سخاوت کوي نور به هم شتمن شي

خو څوک چې سختي کوي نور به هم نېستمن شي.

۲۵ یو سخي سړی به تل اباد شي

څوک چې د نورو تنده ماتوي خپله تنده به يې هم ماته شي.

۲۶ د گرانې په مقصد غله ساتونکي باندې لعنت ويل کيږي

خو په خرڅوونکي باندې تل برکت ويل کيږي.

۲۷ څوک چې د بنو په لټه کې وي

نو د نورو په رضا پسې گرځي

خو څوک چې په شرارت پسې گرځي

نو له مصيبت سره مخامخ کيږي.

۲۸ څوک چې په خپلې شتمنۍ تکیه کوي نو راغورځيږي

خو نېکان د شنو پاڼو په شان تازه کيږي.

۲۹ خپلې کورنۍ ته مصيبت رسوونکي په باد پسې منډې وهي

او جاهل سړی تل د حکمت د خاوند غلام وي.

۳۰ د نېک انسان د کار ثمره د ژوندانه ونه ده

او د حکمت خاوند د خلکو زړونه لاسته راوړي.

۳۱ که نېکانو ته په دې دنيا کې انعام ورکول کيږي

نو د بدکارانو او گناهکارانو به څه حال وي؟

خبرې او عملونه

۱۲ (۱) څوک چې نصيحت مني نو د علم سره مينه لري

خو څوک چې له اصلاح نه کرکه کوي بې عقله دی.

(۲) بڼه انسان د خښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

خو هغه انسان ته سزا ورکوي چې بدې نقشې جوړوي.

(۳) هېڅوک د بدۍ له امله ټينگ نه پاتې کېږي

خو د نېکانو ريښه هېڅکله له بېخه نه ويستل کېږي.

(۴) يوه مېړنی او پتمنه بڼه

د خپل مېړه د سر تاج ده

خو هغه بڼه چې د خپل مېړه د شرم سبب گرځي

د هډوکو د سرطان په شان ده.

(۵) د نېکانو ارادې په انصاف سره جوړېږي

خو د بدکارانو بدې مشورې انسان غولوي.

(۶) د بدکارانو ژبه وينو تويولو ته تل په کمين کې ده

خو د صادقانو ژبه د خلکو ژوند ژغوري.

(۷) بدکاران مړه کېږي او له منځه ځي

خو د نېکانو د کور بنياد به ټينگ ولاړ وي.

⑧ د انسان ستاينه د هغه د هوښيارۍ له مخې کيږي

خو د غلط فکر خاوند ته په سپکه سترگه کتل کيږي.

⑨ ښه ده چې انسان عاجز وي او نوکر ولري

له هغه چا نه چې ځان لوړ گڼي او ډوډۍ نه لري.

⑩ نېک انسان په خپلو حيواناتو باندې هم پام کوي

خو د بدکارانو رحم هم له ظلم نه ډک وي.

⑪ څوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي په گېډه به موږ شي

خو څوک چې د ورځې خوبونه کوي نو ناپوهه دی.

⑫ بدکاران له شر اچوونکو نه د لوټ شوي مال تمه کوي

خو د نېکانو ريښې تل تازه او حاصل ورکوي.

⑬ بدکاره سړی د خپلو بدو خبرو په دام کې نيول کيږي

خو نېک انسان له سختۍ نه ژغورل کيږي.

⑭ انسان د خپلې خولې په هوښيارو خبرو مړيږي

او د خپلو لاسونو د کار ثمره ورکول کيږي.

⑮ جاهل سړي ته خپلې لارې چارې سمې ښکاري

خو د حکمت خاوند د نورو لارښوونې ته غوږ نیسي.

١٦ جاهل سپری خپل قهر زر ښکاره کوي

خو خیرک انسان په خپله بې عزتی پرده اچوي.

١٧ رښتینی انسان په صداقت شهادت ورکوي

خو دروغجن شاهد د ټگی خبرې کوي.

١٨ د بې پروایی خبرې د تورې په خپر غوڅول کوي

خو د حکمت د خاوندانو ژبه زخمونو ته شفا ورکوي.

١٩ رښتینې خبرې تل ټینګې پاتې کیږي

خو د دروغو مزل لنډ وي.

٢٠ څوک چې بدې نقشې جوړوي په زړونو کې بې ټګي وي

خو د سولې او سلامتی غوښتونکي به خوشحاله وي.

٢١ نېک انسان ته هېڅکله زیان نه رسېږي

خو بدکاران به تل له مصیبت سره مخامخ وي.

٢٢ خښتن له دروغ ویلو نه کرکه کوي

خو له رښتینو خلکو خوشحاله وي.

٢٣ خیرک انسان خپله پوهه پټه ساتي

خو کم عقل خلک خپل جهالت بڼکاره کوي.

②۴ زحمت انسان لوړ مقام ته رسوي

خولتي د انسان نه غلام جوړوي.

②۵ اندېښمن زړه انسان په غم ککړوي

خو د زړه ښې خبرې انسان خوشحالي.

②۶ ښک سپری د خپل ملگري په پېژندلو کې احتیاط کوي

خو د بدکارانو کره وړه هغوی بې لارې کوي.

②۷ لږ انسان حتی خپل بڼکار هم نه شي پخولی

خو خواري کښ انسان خپل حاصلات زیاتوي.

②۸ د صداقت په لاره کې ژوندون دی

او په سمه لاره کې هېڅکله مرگ نشته.

ژوند او تعلیم

①۳ د حکمت خاوند د خپل پلار نصیحت قبلوي

خو ملنډې وهونکی خپله ملامتیا نه مني.

②۹ د ښه سپري د خولې له هونښيارو خبرو ښه خوند اخیستل کيږي

خو د خاينانو زړونه د ظلم تړي دي.

③ خوک چې ژبه په واک کې ساتي نو خپل ځان ساتي

خو خوک چې بېخايه خبرې کوي نو خپل ځان تباه کوي.

④ لټ انسان چې هرڅه غواړي ورته نه رسېږي

خو د خواري کښې انسان غوښتنې تل پوره کېږي.

⑤ نېک انسان له دروغو نه کرکه کوي

خو بدکاره انسان شرم او رسوايي راوړي.

⑥ صداقت د پاک انسان لارې ټينگې ساتي

خو گناه بدکاره انسان له منځه وړي.

⑦ يو انسان خپل ځان شتمن بنايي خو هېڅ نه لري

بل انسان خپل ځان غريب بنايي خو هرڅه لري.

⑧ د يو انسان شتمني د هغه د ژوند كفاره وركولاى شي

خو غريب انسان ته هېڅ گواښ نشته.

⑨ د نېکانو ژوند د لمر د رڼا په څېر ځليږي

خو د بدکارانو ډېوه مخ په مړه کېدو وي.

⑩ کبر او غرور حتمي جنجال پيدا کوي

حکمت له هغه چا سره وي څوک چې لارښوونه مني.

۱۱) کوم مال دولت چې د باد په شان راځي

نو د باد په شان فنا کېږي

خو کومه شتمني چې ورو ورو لاسته راځي

نوره هم زیاتېږي.

۱۲) کومه هيله چې نه پوره کېږي نو زړه ورسره ماتېږي

خو کومه غوښتنه چې پوره کېږي د ژوندانه ونه ترې جوړېږي.

۱۳) څوک چې کلام سپک گڼي د تاوان سره مخامخ کېږي

خو څوک چې حکمونو ته په درنه سترگه گوري انعام مومي.

۱۴) د حکمت د خاوند تعليم د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

۱۵) پوهه او هوښياري انسان ته عزت ورکوي

خو د خیانت کوونکو لارې د کنډو کېږو په څېر سختې دي.

۱۶) ځیرک انسان د خپلې پوهې په وسیله کار کوي

خو کم عقل سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

۱۷) بدکاره استازي د مصیبت سره مخامخ کېږي

خو وفادار پیغام راوړونکی د شفا سبب گرځي.

۱۸ شوک چې نصیحت له پامه غورځوي

هغه به غریب او شرمنده شي

خو شوک چې ملامتیا مني

هغه به عزتمن شي.

۱۹ کومه غوښتنه چې پوره کيږي نو روح خوشحالیږي

خو کم عقلان د شرارت له لاس اخیستلو نه کرکه کوي.

۲۰ د حکمت له خاوندانو سره مل شه نو حکیم به شې

خو د کم عقلانو ملگرتیا سړي ته زیان رسوي.

۲۱ بدې په گناهکارانو پسې گرځي

خو نېکمرغي د نېکانو په برخه وي.

۲۲ ښه انسان خپلو لمسیانو ته میراث پرېږدي

خو د گناهکارانو شتمني نېک انسان ته پاتې کیږي.

۲۳ که د خوارانو خواړه ځمکه ډېر خواړه ورکوي

خو بې انصافه خلک دا هرڅه هم جارو کوي.

۲۴ شوک چې له خپل زوی نه د ادب لښته لېرې ساتي

نو له هغه نه کرکه کوي

خو شوک چې په سختی د هغه د اصلاح دپاره لار لټوي

نو ورسره مینه کوي.

٢٥) نېک انسان په مړه گېډه ډوډی خوري

خو د بدکارانو نس به تل وړی وي.

په حکمت ژوند کول

١٤) هونبیاره بنځه خپل کور ودانوي

خو جاهله بنځه خپل کور په خپل لاس وړانوي.

٢) شوک چې له خښتن څخه وپریږي هغه په سمه لار ځي

خو شوک چې په غلطو لارو روان وي خښتن سپکوي.

٣) د جاهل له کبرجنې ژبې نه د سزا شنه لښته جوړیږي

خو د هونبیارانو د خولې خبرې له هغوی ساتنه کوي.

٤) چېرته چې څاروي نه وي هلته اخور خالي وي

خو د غویي په زور ډېر حاصل لاسته راځي.

٥) رښتینی شاهد هېڅکله دروغ نه وايي

خو دروغجن شاهد تل دروغ بادوي.

⑥ ملنډې وهونکی حکمت لتوي خو هېڅ نه مومي

خو د عقل خاوند علم په اسانۍ لاسته راوړي.

⑦ له کم عقل نه لېرې لار شه

ځکه چې له خولې نه به يې علم حاصل نه کړي.

⑧ ځيرک انسان په خپل حکمت خپله لار پېژني

خو د کم عقلا نو جهالت د گمراهۍ سبب گرځي.

⑨ جاهل د گناه د تاوان په نذرانه پورې خاندي

خو صادقان د څښتن رضا او خوشحالي غواړي.

⑩ يوازې د انسان زړه په خپل خفگان بڼه پوهيږي

او هېڅوک د هغه په خوشحالي کې برخه نه شي اخيستلی.

⑪ د بدکارانو کور به وران شي

خو د صادقانو خېمه به ودانه شي.

⑫ د يو انسان په نظر يوه لار سمه ښکاري

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسيږي.

⑬ حتی په خدا کې زړه هم خفه کيږي

او د خوشحالی په اخر کې خفگان پاتې کېږي.

۱۴) له سمې لارې نه مخ اړوونکي به د خپل کار حاصل وگوري

خو نېک انسان به د خپل عمل په مېوه نور هم موږ شي.

۱۵) ساده سپری په هرڅه باندې باور کوي

خو ځیرک انسان د هر قدم په اخیستلو کې فکر کوي.

۱۶) د حکمت خاوند په احتیاط له بدو نه خپل ځان ساتي

خو کم عقل انسان په ځان ډاډمن او د هېڅ شی پروا نه لري.

۱۷) غوسه ناک خلک د جهالت کارونه کوي

او له مکرجن انسان نه خلک کرکه کوي.

۱۸) جهالت د ساده خلکو په نصیب وي

خو د ځیرکه خلکو په سر به د علم تاج وي.

۱۹) بدکاران به د بنو خلکو په مخکې سر ټیټې شي

او شر اچوونکي به د نېکانو په دروازو کې په گوندو شي.

۲۰) د مسکین انسان نه خپل گاونډي هم کرکه کوي

خو شتمن انسان ډېر دوستان لري.

۲۱) څوک چې خپل گاونډي سپک گڼي نو گناه کوي

او بختور دی هغه څوک چې په عاجزانو رحم کوي.

۲۲ څوک چې بدې ارادې لري بې لارې کيږي

خو څوک چې نېکې ارادې لري نو مينه او وفا يې په برخه کيږي.

۲۳ ټول سخت کارونه د ابادۍ سبب گرځي

خو تشې خبرې حتمي نېستي راولي.

۲۴ د هونبیارانو دولت د هغوی د سر تاج دی

خو د کم عقلاو ناپوهي د هغوی جهالت دی.

۲۵ رښتینی شاهد د خلکو ژوند ژغوري

خو د دروغجن له خولې نه د ټکی خبرې راوځي.

۲۶ له څښتن څخه وېره د انسان دپاره د امن ټينگه کلا ده

او د هغه د اولادونو دپاره کلکه پناه گاه ده.

۲۷ له څښتن څخه وېره د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

۲۸ د پاچا شان او شوکت په ډېرو خلکو جوړ وي

خو بې ولسه مشر له تباهی سره مخامخ کيږي.

۲۹ څوک چې زر نه په قهریږي د ډېرې پوهې خاوند وي

خو غوسه ناک سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

٣٠) ارام فکر بدن ته روغتیا ورکوي

خو کینه هډوکي وراسته کوي.

٣١) شوک چې په غریبانو ظلم کوي نو د هغوی د خالق سپکاوی کوي

خو شوک چې په مظلومانو رحم کوي نو د خالق درناوی کوي.

٣٢) بدکاره انسان په خپلو عملونو ځان تباہ کوي

خو ښک انسان د مرگ په خوله کې هم پناه اخلي.

ښکي او نرمه ژبه

٣٣) حکمت د عقلمن انسان په زړه کې تلپاتې وي

او د کم عقلانو په منځ کې هم خپل ځان څرگندوي.

٣٤) په صداقت سره یو قوم سرلوری کیږي

خو گناه د هغوی د رسوایی سبب گرځي.

٣٥) پاچا د هونبیار خدمتگار څخه خوشحالیږي

خو شوک چې د شرم کارونه کوي د هغه د قهر سبب کیږي.

١٥) نرم ځواب د غوسې اور سړوي

خو سخته خبره سمدلاسه د قهر لمبې پورته کوي.

② د هونبیارانو ژبه علم ته بنایست ورکوي

خو د کم عقلا نو له خولې نه جهالت تویبېري.

③ هرځای د خښتن تر نظر لاندې دی

او په ښو او بدو باندې ټینګ پام ساتي.

④ نرمه ژبه د ژوندانه د ونې په څېر ده

خو سخته ژبه زړه ماتوي.

د نصیحت خزانې

⑤ جاهل انسان د خپل پلار نصیحت سپک گڼي

خو ځیرک سړی تل ملامتیا مني.

⑥ د نېک سړي په کور کې لویه خزانه وي

خو د بدکاره شتمني د تکلیف سبب گرځي.

⑦ علم د هونبیارانو په خوله خپریږي

خو د کم عقلا نو په زړونو کې رښتینولي نه وي.

⑧ خښتن د بدکارانو له قربانۍ نه کرکه کوي

خو د صادقانو په دعا خوشحالېږي.

٩ څښتن د بدکارانو له چلند نه کرکه کوي

خو څوک چې په صداقت پسې روان وي ورسره مینه کوي.

١٠ د سمې لار نه مخ اړوونکی به له سختې سزا سره مخامخ شي

او څوک چې له ملامتیا او رڼې نه کرکه کوي نو هغه به مړ شي.

١١ څښتن ته قبر او د تباهی کنده دواړه ښکاري

نو د انسانانو زړونه به ورته څومره ښکاره وي؟

١٢ ملنډې وهونکی اصلاح نه خوښوي

او د هوبنیارانو له مشورې نه ځان لېرې ساتي.

١٣ خوشحاله زړه مخ نوراني کوي

خو پرېشانه زړه روح ماتوي.

١٤ عقلمن انسان د علم تېری وي

خو کم عقل د جهالت وری وي.

١٥ د مظلومانو د ژوند ټولې ورځې سختې وي

خو خوشحاله زړه هر وخت له ژوند نه خوند اخلي.

١٦ د څښتن له وېرې سره لږه شتمني بڼه ده

له هغو ډېرو خزانو نه چې ورسره وېره او اندېښنه وي.

١٧ له مینې سره سابه او سوکړک خوړل بڼه دي

د هغې غوړې غوښې نه چې ورسره کرکه وي.

١٨ غوسه ناک سړی جنجال جوړوي

خو څوک چې زر نه په قهریږي شخړې سړوي.

١٩ د لټ سړي په لار کې د اغزو ډکه حوډلی وي

خو د صادقانو لاره د پوخ سرک په شان هواره وي.

د نېکۍ او بدۍ نتیجې

٢٠ هوښیار زوی خپل پلار خوشحالي

خو کم عقل سړی د خپلې مور سپکاوی کوي.

٢١ ناپوهه انسان له جهالت نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند په سمه لار روان وي.

٢٢ له مشورې پرته ټولې نقشې شنډیږي

خو له ډېرو مشوره ورکوونکو سره بریالې کیږي.

٢٣ انسان په مناسب ځواب ورکولو خوشحالیږي

نو په مناسب وخت کې سمه خبره کول څومره بڼه وي.

٢٤ د هوښیارانو لار انسان تلپاتې ژوند ته بیایي

او هغه د قبر په لور د لاندې تگ نه ساتي.

②٥ څښتن د کبرجنو کور وړانوي

خو د کونډې د جايداد پوله ټينگه ساتي.

②٦ څښتن د بدکارانو له فکرونو نه کرکه کوي

خو مهربانې خبرې پاکې گڼي.

②٧ څوک چې په ناروا گټې پسې گرځي

خپلې کورنۍ ته مصيبت رسوي

خو څوک چې له رشوت نه کرکه کوي

هغوی به ژوندي پاتې شي.

②٨ نېک سړی له ځواب ورکولو نه مخکې فکر کوي

خو د بدکارانو له خولې نه بدې خبرې راوځي.

②٩ څښتن له بدکارانو نه لېرې دی

خو د نېکانو دعاگانې تل اوري.

انساني کارونه او د څښتن مقصد

③٠ په ورین تندي کتل زړه ته خوشحالي ورکوي

او د بڼې خبرې اورېدل بدن تازه کوي.

٣١) څوک چې جوړوونکې نیوکې ته غوږ نیسي

نو د هونبیارانو په ډله کې شمېرل کیږي.

٣٢) څوک چې له نصیحت نه ډډه کوي خپل ځان سپکوي

خو څوک چې ملامتیا مني نو عقل او پوهه حاصلوي.

٣٣) له څښتن څخه وېره انسان ته د حکمت ډک نصیحت دی

او عاجزي د سرلوړۍ سبب ده.

١٤) ١) انسان په خپل زړه کې ډېرې نقشې جوړوي

خو وروستنی خبره د څښتن په لاس کې ده.

٢) د انسان په نظر خپلې ټولې لارې پاکې ښکاري

خو څښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

٣) خپل ټول کارونه څښتن ته وسپاره

نو ستا نقشې به بریالې شي.

٤) څښتن هرڅه د خپل مقصد دپاره پیدا کړي دي

او حتی بدکاران یې د تباهی د ورځې دپاره پیدا کړي دي.

٥) څښتن له ټولو کبرجنو خلکو نه کرکه کوي

او باور ولره چې بې سزا به پاتې نه شي.

⑥ د مينې او وفادارۍ له امله گناه بخښل كيږي

د خښتن له وېرې انسان له بدۍ او بلاگانو ساتل كيږي.

⑦ كله چې خښتن د انسان له كړو نه راضي وي

نو دښمنان يې هم له هغه سره په امن كې وي.

⑧ په صداقت سره لږه گټه ښه وي

له هغې ډېرې گټې نه چې په بې انصافي سره وي.

⑨ انسان په زړه كې ځان ته د تگ لارې جوړوي

خو خښتن د هغه د قدمونو لارښوونه كوي.

⑩ د پاچا خبرې د الهام په څېر دي

او په قضاوت كې هېڅ بې انصافي نه كوي.

⑪ سمه تله او تول د خښتن د قضاوت ښه ده

او د وزن كولو دپاره يې ټول كاني جوړ كړي دي.

⑫ پاچاهان د بدو كارونو نه كركه كوي

ځكه د پاچاهۍ تخت يې د عدالت په بنياد ولاړ دی.

⑬ پاچاهان په رښتینو خبرو خوشحاليږي

او له هغه چا سره مينه کوي چې رښتيا وايي.

۱۴ د پاچا غوسه د مرگ پيغام دی

خو د حکمت خاوند د هغه قهر سروي.

۱۵ د پاچا په ورين تندي کې د ژوندون زېری وي

او رحم يې د پسرلي د ورېځې په څېر باران وروي.

د گټورو او بدو خبرو په هکله

۱۶ د حکمت حاصلول له سرو زرو نه څو چنده بهتر دي

او عقل لاسته راوړل له سپينو زرو نه غوره دي.

۱۷ د صادقانو سمه لار انسان د بدی او بلا نه ساتي

څوک چې خپلې لارې ته پام کوي نو خپل ځان ساتي.

۱۸ مغرور تباه کيږي

کبرجن راغورځيږي.

۱۹ ښه ده چې انسان عاجز وي او د غريبانو سره اړيکې ولري

له دې نه چې د مغرورانو سره په غنيمت کې شريک شي.

۲۰ بريالی دی هغه څوک چې کلام اوري

او بختور دی هغه چې په څښتن باور کوي.

د حکمت خاوند له خپل عقل څخه پېژندل کيږي (۲۱)

او خوږه ژبه په زده کړه کې ډېره قناعت بڅښونکې وي.

څوک چې هونبنياري لري هغه يې د ژوند سرچينه ده (۲۲)

خو جهالت د جاهلانو دپاره د سزا لښته ده.

د حکمت د خاوند زړه د هغه ژبه هونبنياروي (۲۳)

چې هرې خبرې ته يې په قناعت ورکولو کې گټه رسوي.

مهربانې خبرې د شاتو د مچيو د پک چک په شان دي (۲۴)

چې د روح دپاره خواږه او د بدن دپاره شفا ده.

د يو انسان په نظر يوه لار سمه ښکاري (۲۵)

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسيږي.

د يو مزدور لوږه هغه سخت کار ته مجبوروي (۲۶)

او وږې گڼېه سړی نور ډېر کار ته هڅوي.

بېکاره انسان بدې نقشې جوړوي (۲۷)

او خبرې يې د اور په شان سوځول کوي.

بې لارې سړی شخړو ته لمن وهي (۲۸)

او غيبت کوونکی نژدې دوستان جدا کوي.

ظالم خپل ملگری بی لاری کوي (۲۹)

او بدې لارې ته بی هڅوي.

څوک چې سترگې او وروځې وهي بدې نقشې جوړوي (۳۰)

او د شونډو په چپچلو نورو ته تاوان رسوي.

په صداقت سره د مشرۍ تاج گټل

سپین وینبته د عزت تاج دی (۳۱)

چې د صداقت له لارې ترلاسه کیږي.

څوک چې زر نه په قهریږي له یو قوي جنگیالي نه ښه دی (۳۲)

د خپلې غوسې سروونکی د یو ښار له فتح کوونکي نه بهتر دی.

انسان خو پچه میدان ته اچوي (۳۳)

خو وروستنی پرېکړه د څښتن په لاس کې ده.

۱۷ په سکون سره د سپورې ډوډۍ خوړل ښه دي (۱)

د هغه کور نه چې په کې کبابونه د جنگونو سره وي.

هونبیار نوکر به د پلار په شرمېدلي زوی باندې حکم وکړي (۲)

او د کورنۍ د نورو غړو په شان به په میراث کې برخه واخلي.

٣ سره او سپين زر په اور ازمایل کيږي

خو د انسان د زړه امتحان څښتن اخلي.

٤ بدکاره انسان د شرارت خبرو ته غوږ نيسي

او دروغجن انسان د تباهي خبرې اوري.

٥ څوک چې په خوارانو ملنډې وهي

نو د هغوی د خالق سپکاوی کوي

او څوک چې د بل په مصيبت خوشحاليږي

نو بې سزا به پاتې نه شي.

٦ لمسيان د خپلو مشرانو د سر تاج وي

او ماشومان په خپل مور او پلار فخر کوي.

د کم عقلا نو په هکله

٧ که د بې عقله سړي دپاره لويې خبرې ښه کار نه وي

نو د يو مشر سړي دپاره به دروغجنه ژبه خومره نامناسبه وي.

٨ رشوت د ورکونکي په نظر د جادو په څېر دی

هغه چې هر کار کوي نو بريالی کيږي.

٩ د مينې غوښتونکی د نورو په گناه پرده اچوي

او د یوې خبرې تکراروونکی نژدې دوستان بېلوي.

۱۰) به عقلمن انسان یوځل سزا ډېر تاثیر کوي

خو کم عقل که سل لښتې ووهل شي بياهم اصلاح به نه شي.

۱۱) بدکاره انسان یوازې د سرکښۍ په لټه کې وي

خو سخته سزا به ورته ورکړل شي.

۱۲) د یوې اېرې سره چې بچي یې چا پټ کړي وي

مخامخ کېدل بڼه دي

نه د یو کم عقل سره

چې په خپل جهالت ټینګ ولاړ وي.

۱۳) که څوک د نېکۍ په بدل کې بدې کوي

نو د کور نه به یې هېڅکله بدې لېرې نه شي.

۱۴) د دعوي شروع د اوبو د بند د سوري په شان ده

نو د شخړو د شروع نه مخکې بحث بند کړه.

۱۵) مجرم پرېښودل او د بې گناه محکومول

د دواړو نه څښتن کرکه کوي.

۱۶) کم عقل انسان حکمت په پیسو نه شي اخیستلی

خکه چې هغه د پوهې د ترلاسه کولو دپاره هېڅ نیت نه لري.

۱۷) یو ملگری هر وخت مینه کوي

او ورور د سختې ورځې دپاره پیدا شوی دی.

۱۸) بې عقله سړی د بل چا په قرض کې لاس ورکوي

او ناپوهه انسان د بل چا ضمانت په غاړه اخلي.

۱۹) جگره خوښوونکی گناه خوښوي

او په لوړو دېوالونو تکیه کوونکی ځان تباه کوي.

۲۰) دروغجن انسان خیر او برکت نه مومي

او د کړې ژبې خاوند په بدی او بلا اخته کیږي.

۲۱) څوک چې کم عقل زوی زېروي خپل غم زیاتوي

او د بې عقله زوی پلار خوشحاله نه وي.

۲۲) خوشحاله زړه شفا ورکوونکې دوا ده

خو خفه روح د انسان هډوکي وچوي.

۲۳) بدکاره انسان په پټه رشوت اخلي

او انصاف ترېښو لاندې کوي.

۲۴) د عقل خاوند حکمت ته تل سترگې په لار وي

خو د کم عقل نظر د ځمکې هرې خواته وي.

٢٥ کم عقل زوی د پلار غم زیاتوي

او د مور دپاره دردونه پیدا کوي.

٢٦ که یو بې گناه انسان ته سزا ورکول بڼه کار نه وي

نو رښتیني عزتمن خلک په لښته وهل هم مناسب نه دي.

٢٧ د علم خاوند خپله ژبه په خپل واک کې ساتي

او یوه سپری د آرام روح خاوند وي.

٢٨ که حتی جاهل هم چوپ پاتې شي نو د حکمت خاوند شمېرل کیږي

او هغه جاهل چې خوله پټه ساتي نو د عقل خاوند گڼل کیږي.

د حکمت د خاوند او د کم عقل خبرې

١٨ ځان غوښتونکی انسان د خلکو نه ځان لېرې ساتي

او تل د حکمت مخالفت کوي.

٢٩ کم عقل سپری د پوهې سره مینه نه لري

او یوازې د خپل نظر په څرگندولو خوشحالیږي.

٣٠ کله چې شرارت راشي نو رسوایي هم راځي

او شرم او سپکاوی هم ورسره ملگري وي.

④ د انسان د خولې خبرې د ژورې شاه اوبه دي

د حکمت چينه د تنگې درې روان خوړ دی.

⑤ دا بڼه کار نه دی چې د مجرم طرفداري دې وشي

او يا د بېگناه حق ترپښو لاندې شي.

⑥ د کم عقل خبرې جنجالونه جوړوي

او خوله يې وهلو ته بلنه ورکوي.

⑦ د کم عقل انسان خپله ژبه بلا ده

او شونډې يې د ځان دپاره دام دي.

⑧ د غيبت کوونکي خبرې د خوندور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېرېږي او د گېډې تل ته ښکته کېږي.

⑨ شوک چې په خپل کار کې لټي کوي

نو د وړانکارو سره ورورولي کوي.

⑩ د خښتن نوم ټينگ او قوي مورچل دی

چې ښک انسان هلته پناه اخلي او په امن کې وي.

⑪ د شتمن مال دولت د هغه دپاره ټينگه کلا ده

او فکر کوي چې د هغه دپاره يو لوړ دېوال دی.

۱۲) کبر د تباهی سبب کیږي

او عاجزي د سرلوړی.

۱۳) څوک چې د خبرو د اورېدلو نه مخکې ځواب ورکوي

نو دا د هغه دپاره جهالت او رسوايي راولي.

۱۴) د انسان روح ناروغي زغملی شي

خو خفه روح هېڅوک زغملی نه شي.

۱۵) عقلمن انسان تل د علم حاصلولو په لټون کې وي

او د هونبیار انسان غوږونه تل د علم زده کړې ته تیار وي.

۱۶) سوغات ورکول د انسان دپاره لار خلاصوي

او د لویو خلکو سره پېژندگلوي پیدا کوي.

۱۷) څوک چې په محکمه کې لومړی خبرې کوي بې‌گناه ښکاري

ترڅو بل څوک د هغه څېړنه ونه کړي.

۱۸) د پچې په اچولو جگړې ختمیږي

او د مخالفینو ترمنځ پرېکړې کیږي.

۱۹) د مرور وروړ پخلا کول د قوي ښار د فتح کولو نه سخت دي

او شخړې کول د کلا دروازو ته د اړمونو ایښودلو په څېر دي.

٢٠ هونښاري خبرې د ښې ډوډۍ په شان انسان مروي

او سمې خبرې د خلکو د رضایت سبب گرځي.

٢١ په مرگ او ژوند کې د ژبې اختیار شته

څوک چې ورسره مینه لري، د خپلو خبرو مېوه به وځوري.

شتمني او حکمت

٢٢ چاته چې ښځه پیدا شي د نعمت خاوند شي

او د څښتن رضا او خوشحالي حاصله کړي.

٢٣ مسکین په عاجزی زاري کوي

خو شتمن سخت ځواب ورکوي.

٢٤ تش په نامه دوستان یو بل ته کنده کیندي

خو رښتینی ملگری د خپل ورور نه هم نژدې وي.

١٩ هغه غریب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه چا نه ښه دی چې کم عقل او دروغجن وي.

٢ له علم پرته د خپلو غوښتنو ښکاره کول ښه کار نه دی

ځکه څوک چې بیره کوي خپله لار خطا کوي.

③ انسان په خپل جهالت ځان تباہ کوي

او بیا گناه او ملامتیا په څښتن اچوي.

④ شتمن سړی ډېر دوستان پیدا کوي

خو غریبي له انسان نه خپل ورور هم جدا کوي.

⑤ دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي

او څوک چې دروغ بادوي د سزا نه به خلاص نه شي.

⑥ ډېر خلک له مشرانو نه مرسته غواړي

او د تحفې ورکوونکي سره هر څوک دوستي کوي.

⑦ که د غریب سړي نه ټول خپلوان کرکه کوي

نو دوستان به څومره ترې ځان لېرې ساتي

او حتی د خبرو کولو کوښښ یې هم ځای ته نه رسېږي.

⑧ څوک چې پوهه حاصلوي نو د خپل ځان سره مینه کوي

بريالی دی هغه څوک چې پوهې ته په درنه سترگه گوري.

⑨ دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي

او څوک چې دروغ بادوي هغه به تباہ شي.

١٠) که د کم عقل سره د عیش او عشرت ژوند بڼه نه ښکاري

نو په شهزادگانو به د غلام حکومت کول خومره نامناسبه وي.

١١) هوښيار انسان زر نه په قهريري

او څوک چې د بل په گناه پرده اچوي سرلوړې به شي.

١٢) د پاچا قهر د غرمبېدونکي زمري په څېر دی

خو رحم يې د پرځې په شان په شنو وانښو وريري.

١٣) کم عقل زوی د خپل پلار دپاره لوی مصيبت دی

او د جگړه مارې ښځې جنگ د تل څڅېدونکي چت په څېر دی.

١٤) کور او مال د مور او پلار نه په ميراث پاتې کيږي

خو هوښياره ښځه د څښتن له خوا بڼه سوغات دی.

١٥) لټي په انسان دروند خوب راوړي

او ناراسته انسان وړی پاتې کيږي.

١٦) څوک چې د څښتن په حکمونو عمل کوي نو خپل ځان ساتي

څوک چې د هغه لارو ته په سپکه سترگه گوري نو مړ به شي.

١٧) څوک چې په غريب رحم کوي لکه څښتن ته چې پور ورکوي

او څښتن به ورته د دې اجر ورکوي.

١٨ په پوره هیلې خپل زوی ته نصیحت کوه

هسې نه چې په اخر کې یې ژوند تباہ شي.

١٩ پرېرېده چې غوسه ناک انسان د خپل قهر نتیجه وگوري.

که یوځل یې د سزا نه وژغورې نو بیا به یې تل ژغورې.

٢٠ لارښوونه قبوله کړه او نصیحت واوره

نو په اخر کې به د حکمت خاوند شي.

٢١ د انسان په زړه کې ډېرې نقشې وي

خو هغه څه کيږي چې د څښتن خوبه وي.

٢٢ مینه او وفا د انسان ښکلا ده

او یو غریب انسان د دروغجن نه غوره دی.

٢٣ له څښتن څخه وېره انسان ته ژوند وربخښي

او په مړه گډه شپه تېروي

او د هرې بلا نه یې خوندي ساتي.

اصلاح او سزا

٢٤ لټ انسان کاسې ته لاس غزولی شي

خو خپله مړی خولې ته وړلی نه شي.

۲۵ ملنډې وهونکي ته په لښته سزا ورکړه

چې د ساده سپري د عبرت سبب شي

او که د عقل خاوند اصلاح کړې

هغه به نور هم علم حاصل کړي.

۲۶ څوک چې په پلار لاس اوچتوي او مور له کوره شپري

نو داسې زوی شرم او رسوايي راوړي.

۲۷ نو ای زما زويه! که ته نصيحت ته غوږ ونه نيسي

نو د علم د خبرو نه به بې لارې شې.

۲۸ بدکاره شاهد په انصاف پورې خندا کوي

او بدکاران د شرارت نه خوند اخلي.

۲۹ د ملنډو وهونکو دپاره سزا ده

او د کم عقلانو د ملا دپاره لښته ده.

۲۰ شراب ښښل انسان مسخره کوي او نشه شور او شخړې پيدا کوي

نو هر څوک چې په دې اخته شي د حکمت خاوند به نه شي.

۲۱ د پاچا غوسه د غرمبېدونکي زمري په څېر وېره پيدا کوي

څوک چې هغه راپاروي نو خپل ځان تباہ کوي.

③ د جنگ نه ځان ويستل انسان ته عزت ورکوي

خو هر جاهل سړی زر جگړې جوړوي.

④ لټ انسان د کښت په موسم کې قلبه نه کوي

او د لو په وخت کې چې هر شی لټوي هېڅ نه مومي.

⑤ د انسان د زړه خیالونه د ژورې شاه د اوبو په شان دي

خو د پوهې خاوند هغه ترې بهر راوباسي.

⑥ ډېر خلک د وفاداری دعوه کوي

خو هېڅوک یو وفادار انسان پیدا کولای نه شي.

⑦ نېک انسان خپل ژوند په صداقت تېروي

او راتلونکی نسل به یې تل بختور وي.

⑧ کله چې یو پاچا د قضاوت په تخت کښېني

نو څه چې یې په نظر بد وي د بوسو په څېر یې بادوي.

⑨ څوک ویلی شي چې زما زړه پاک دی

او زه پاک او بې‌گناه یم؟

⑩ په ټکی سره اندازه کول او په غلطو کاینو وزن کول

دواړه د څښتن د کرکې سبب گرځي.

۱۱ حتی یو ماشوم هم په خپل چلند سره ځان داسې ښايي

چې گوندې کارونه یې پاک او رښتیني دي.

د خبرو او سوداګرۍ په هکله

۱۲ غوږونه چې اوري او سترګې چې گوري

دواړه څښتن جوړ کړي دي.

۱۳ که د خوب سره مینه کوي خوار به شي

نو تل وینس اوسه چې په گېډه موږ شي.

۱۴ اخیستونکي تل دا شکایت کوي چې

«دا ښه نه دی! دا ښه نه دی!»

خو کله یې چې واخلي نو بیا وايي:

«ښه سودا مې وکړه!»

۱۵ سره زر او قیمتي غمي ډېر زیات پیدا کيږي

خو هغه شونډې چې د علم خبرې کوي نه موندونکې گانه ده.

۱۶ که څوک د یو پردي سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې گرو واخلي

او بيا دې د پرديو په ضمانت كې

د ځان سره امانت وساتي.

١٧ حرامه ډوډۍ خوږه وي

خو وروسته يې خوله د خاورو ډكېږي.

١٨ خپلې نقشې تل په مشوره جوړوه

او له نښې مشورې پرته جنگ ته مه ځه.

١٩ غيبت كوونكې د نورو راز ښكاره كوي

نو له بېځايه خبرلوڅ انسان نه ځان لېرې ساته

صبر او بدل اخيستل

٢٠ څوك چې په خپل مور او پلار لعنت وايي

نو د ژوند ډېوه به يې په توره تياره كې مړه شي.

٢١ كوم ميراث چې زر ترلاسه كيږي

نو په اخر كې به د برکت وسيله نه وي.

٢٢ داسې مه وايه چې زه به د دې بديو بدل اخلم.

څښتن ته صبر وکړه چې ستا بدل واخلي.

٢٣ څښتن په غلطو کانو وزن کولو نه کرکه کوي

نو د تلې غلط کارول بد کار دی.

۲۴ د انسان د ژوند لاره څښتن ټاکلې ده

نو بیا څنگه څوک خپله لار پېژندلی شي؟

۲۵ څوک چې په بېره نذر مني او بیا فکر کوي

نو خپل ځان په دام کې نښلوي.

۲۶ هوښیار پاچا بدکاران د غنمو په شان غوښل کوي

او له ښو خلکو نه یې بېلوي لکه باد چې بوس بادوي.

۲۷ د څښتن خراغ د انسان د روح لټون کوي

چې د هغه د زړه ټول رازونه ښکاره کوي.

۲۸ مینه او وفا د یو پاچا کلکه ساتنه کوي

چې د مهرباني له امله به یې تخت تل ټینګ وي.

صداقت او عدالت

۲۹ د ځوانانو عزت د هغوی قوت او قدرت دی

او سپین وینښته د مشرانو شان او شوکت دی.

۳۰ د ادب لښته شرارت لېرې کوي

او د اصلاح زخمونه د انسان زړه دننه پاکوي.

۲۱ ﴿۱﴾ د پاچا زړه د اوبو د ويالې په خبر د خښتن په لاس کې دی

کوم طرف ته چې بې خوښه وي هلته بې بيايي.

﴿۲﴾ د انسان په نظر خپلې ټولې لارې سمې ښکاري

خو خښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

﴿۳﴾ خښتن د قربانۍ نه

عدالت او انصاف کول ډېر خوښوي.

﴿۴﴾ د بدکارانو کبرجنې سترگې او مغروره زړونه

د خوارې ځمکې د حاصل په شان دي.

﴿۵﴾ د خوارې کښ انسان نقشي د ابادۍ سبب گرځي

خو ډېره بې صبري انسان ته نېستي راوړي.

﴿۶﴾ په دروغجنه ژبه شتمني گټل داسې دي

لکه د مرگ په اخرنۍ سلگۍ پسې گرځېدل.

﴿۷﴾ د بدکارانو ظلم به هغوی د تباھۍ په لور راکاږي

ځکه چې هغوی له هر ښه کار نه انکار کوي.

﴿۸﴾ د گناهکار انسان لار کره وېره وي

خو د پاک سړي کارونه رښتيني وي.

۹ د کوتي د سر د پاسه په يو کنج کې اوسېدل

د جگره مارې بنځې سره په کور کې د اوسېدلو نه ښه دی.

۱۰ بدکاره انسان د بدې وږې وي

او په بل چا هېڅ رحم نه کوي.

۱۱ کله چې ملنډې وهونکي ته سزا ورکول کېږي

نو ساده سړی ترې حکمت حاصلوي

او کله چې هونښيار ته لارښوونه وشي

نو نور علم ترلاسه کوي.

۱۲ عادل خدای د بدکاره کورنۍ د نژدې څخه ويني

او په بدکارانو باندې بلا او تباهي راولي.

۱۳ څوک چې د غريبانو فرياد ته خپل غوږونه بند کړي

نو د هغه خپل فرياد به هېڅوک هم وانه وري.

۱۴ په پرده کې سوغات ورکول د غوسې اور سړوي

او په پټه رشوت ورکول سړی د سخت غضب نه ساتي.

۱۵ عادل په انصاف کولو خوشحاليږي

خو شر اچوونکي ترې وېرېږي.

١٦ څوک چې د هونبیارۍ د لارې نه بې لارې شي

نو هغه به د مرو په ډله کې وشمېرل شي.

١٧ څوک چې عیش او عشرت خوښوي نېستمن به شي

څوک چې شراب او کباب خوښوي نو شتمن به نه شي.

١٨ د نېکانو په ځای به بدکاران قرباني شي

او خاینان به د صادقانو په ځای سزا ومومي.

١٩ د یوې جگړه مارې نښې سره په غوسه کې اوسېدلو نه

په دښته کې ځانته اوسېدل ښه دي.

٢٠ د هونبیار انسان کور د عطرو او د قیمتي خزانو نه ډک وي

خو کم عقل چې څه گټې هغه خټي.

٢١ څوک چې نېکي کوي او په مهربانۍ پسې ګرځي

نو اوږد ژوند، نېکمرغي او عزت به ترلاسه کړي.

٢٢ یو هونبیار انسان د جنگیالیو د ښار

په لویو دېوالونو ختلی شي

او هغه کلک دېوالونه یې راغورځولی شي

چې هغوی ورباندې ټینګ باور لري.

٢٣ څوک چې خوله او ژبه په خپل واک کې ساتي

نو خپل ځان د سختۍ او تکليف نه ساتي.

٢٤ کبرجن او مغرور سړی به

د ملنډې وهونکي په نوم مشهور شي

چې چلند به يې تل د غرور او غوسې نه ډک وي.

٢٥ د لټ انسان لوړه هغه د مرگ په لور بيایي

ځکه چې د کار کولو نه انکار کوي.

٢٦ د هغه ټوله ورځ ډېرو شيانو ته سخت زړه کيږي

خو نېک سړی سخاوت کوي او د سختۍ نه ځان ساتي.

٢٧ که څښتن ته د بدکارانو قرباني د کرکې وړ وي

نو په بدنيتۍ سره قرباني ورکول به څومره نامناسبه وي.

٢٨ دروغجن شاهد به تباہ شي

خو څوک چې نورو ته غوږ نيسي خبرې به يې تلپاتې وي.

٢٩ د بدکاره سړي په مخکې سپين سترگي ښکاري

خو رښتيني انسان په خپله لار ډاډمن قدمونه پورته کوي.

٣٠ هېڅ داسې حکمت، پوهه او انساني فکر نشته

چې د خښتن په خلاف برياليتوب ته ورسېږي.

٣١) اس د جنگ د ورځې دپاره تيارېږي

خو برياليتوب د خښتن په لاس کې دی.

شتمني او اخلاق

٢٢) ١) نېک نامي د ډېرې شتمني نه غوره ده

او عزت د سرو او سپينو زرو نه بهتر دی.

٢) شتمن او غريب په يو صفت کې شريک دي

ځکه چې خښتن د دواړو خالق دی.

٣) ځيرک انسان بدي او بلا ويني او خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سپری د هغې په لور روان وي او سزا به يې ويني.

٤) عاجزي د خښتن له وېرې پيدا کېږي

چې انسان ته شتمني، عزت او نېکمرغه ژوند ورکوي.

٥) د دروغجن انسان لار له اغزو او دامونو نه ډکه وي

خو په چا چې خپل ځان گران وي نو ځان ترې لېرې ساتي.

٦) ماشوم په سمه لار روان کړه.

که سپین‌پرېری هم شي نو مخ به ترې وانه روي.

۷ شتمن په مسکینانو باندې حکومت کوي

او پور اخیستونکی د پور ورکونکي غلام دی.

۸ څوک چې د بې‌انصافی تخم کړي نو مصیبت به رېږي

او د کبر کاسه به یې نسکوره شي.

۹ بختور دی هغه څوک چې سخاوت کوي

ځکه د خپلو خوږو یوه برخه خوارانو ته ورکوي.

۱۰ ملنډې وهونکی وشړه نو شخړې به ورسره ختم شي

بختونه او پېغورونه به ورسره هم بند شي.

۱۱ څوک چې د پاک زړه خاوند وي او خوږې خبرې کوي

نو پاچا به هم د هغه ملگری شي.

۱۲ څښتن په علم او پوهه خپل نظر ساتي

خو د ځاینانو نقشي له منځه وړي.

۱۳ لټ سړی له کور څخه نه وځي او وايي: «بهر زمری دی!»

که کوڅې ته ووځم نو مې به مې کړي!»

۱۴ د زناکارې ښځې خوله د ژورې کنډې په څېر ده

چاته چې څښتن په غوسه وي نو په کې غورځيږي.

١٥ جهالت د ماشوم په زړه کې نغښتی وي

خو د ادب لښته به يې ترې لېرې وباسي.

١٦ څوک چې په غريب ظلم وکړي او خپله شتمني ډېره کړي

او شتمن ته تحفي ورکوي، نو اخر به نېستمن شي.

د حکمت د خاوندانو دېرش نصيحتونه

١٧ د حکمت د خاوندانو خبرو ته غور نيسه او ورته پام کوه

او زما تعليم د زړه له کومي قبول کړه

١٨ نو که دا خبرې د زړه په تل کې وساتي او تل ستا په شونډو وي

نو خوشحالي به دې په برخه شي.

١٩ نو زه همدا نن تاته تعليم درکوم

د دې دپاره چې په څښتن باندې پوره باور ولرې.

٢٠ ما ستا دپاره دېرش نصيحتونه ليکلي دي

چې د علم او نصيحت نه ډک دي

٢١ ترڅو تا پوه کړم چې رښتيا او د باور وړ خبرې زده کړې

او هغه چاته رښتيني ځواب ورکړې چې ته يې رالېرلي يې.

د شتمنی په هکله نصیحتونه

۲۲ د غریب د غریبی نه په غلا غلطه گټه مه اخله

او په محکمه کې د مسکینانو حق ترپښو مه لاندې کوه

۲۳ ځکه څښتن به د دوی د حق ساتنه وکړي

او هغوی به تباہ کړي چې د دوی نه یې غلا کړې ده.

۲۴ د غوسه ناک انسان سره ناسته ولاړه مه کوه

او د هغه چا سره ملگرتیا مه کوه چې زر په قهریږي

۲۵ هسې نه چې د هغه عادتونه زده کړې

او خپل ځان په دام کې ونښلوي.

۲۶ د بل چا په قرض کې لاس مه ورکوه

او مه د چا د پور ضمانت په خپله غاړه اخله.

۲۷ که ته چپرته دا قرض ورنه کړې

نو د خوب کټ او بستره به درنه یوسي.

۲۸ د ځمکې د حد پخوانی تیره مه بېځایه کوه

کوم چې پلار او نیکه دې پخوا ایښودلې ده.

۲۹ څوک چې په خپل کار کې مهارت ولري

د پاچاهانو په حضور کې به خدمت کوي

او د عامو خلکو خدمت به نه کوي.

۲۳ (۱) کله چې ته د اختیار د خاوند سره ډوډۍ خوړلو ته کښېني

نو بڼه فکر وکړه چې ستا په مخکې څه دي.

(۲) که ته ډېر خپتور انسان هم يې

نو په خپله مری دې چاره کېږده

(۳) او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مری تمه هم مه لره

ځکه چې دا خوراک ستا د چل او تېرايستلو دپاره دی.

(۴) د شتمنی د لاسته راوړلو دپاره ځان مه ستومانه کوه

هوبښيار اوسه او د داسې کار نه ځان وساته

(۵) ځکه ټوله شتمني به دې

ناڅاپه د عقاب په شان وزرې پرانيزي

او د سترگو په رپ کې به اسمان ته والوزي او ختمه به شي.

(۶) د شوم سړي ډوډۍ مه خوره

او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مری تمه هم مه لره

٧ ځکه هرڅه چې ته خورې هغه يې حسابوي

او درته وايي چې راځه، ما سره وخوره او وڅښه!

خو هغه د زړه له کومې دا خبره نه کوي.

٨ کومه مړۍ چې دې خوړلې ده هغه به بېرته وگرځوي

او ټولې خوړې خبرې به دې له منځه لاړې شي.

٩ کم عقل سړي ته هېڅکله نصيحت مه کوه

ځکه هغه ستا د هونښياري کلام ته په سپکه سترگه گوري.

١٠ د ځمکې د حد پخوانۍ تېره مه بېځايه کوه

او د يتيمانو ځمکه په ظلم مه نيسه

١١ ځکه چې د دوی ساتونکی زورور دی

او هغه به د دوی حق ستا نه واخلي.

د پلار نصيحتونه

١٢ د زړه له کومې نصيحت قبول کړه

او د علم او پوهې خبرو ته غوږ ونيسه.

١٣ د خپل زوی په اصلاح کې لټي مه کوه.

که ته يې په لښته ووهې نو مړ به نه شي.

١٤) نو هغه ته په لښته سزا ورکړه

چې روح يې د قبر نه وژغورل شي.

١٥) نو ای زما زويه! که ته د حکمت خاوند شي

نو زړه به مې ډېر خوشحاله شي

١٦) او کله چې ته رښتيني خبرې کوي

نو زړه مې د خوشحالی نه ټوپونه وهي.

١٧) خپل زړه مه پرېږده چې له گناهکارانو سره بخيلي وکړي

بلکې هر وخت د خښتن نه په وېره کې اوسه

١٨) نو باور ولره چې په راتلونکې کې ستا دپاره پوره هيله ده

او هېڅکله به ستا هيلې له منځه لاړې نه شي.

١٩) نو ای زما زويه! ماته غور ونيسه او هوښيار اوسه

او خپل زړه دې په سمه لار باندې ټينگ وساته.

٢٠) د شرايبانو سره ناسته ولاړه مه کوه

او د خپتورو خلکو سره چې ډېره غوښه خوښوي مه گرځه

٢١) ځکه چې شرايبان او خپتور خلک به خوار شي

او ډېر خوب به هغوی ته زاړه کالي واغوندي.

د خپل پلار خبرو ته دې غوږ ونیسه

چې تاته یې ژوند درکړی دی

او د خپلې بوډۍ مور سپینو وینتو ته

په سپکه سترگه مه گوره.

حقیقت حاصل کړه او هغه په بیه واخله

او د پیسو په خاطر حکمت، نصیحت او عقل مه خرڅوه.

د نېک سړي پلار ډېر خوشحاله وي

او هوښیار زوی د خپل پلار دپاره د خوښۍ سبب وي.

پرېږده چې ستا مور او پلار په تا خوښ اوسي

او مور دې چې ته یې زېږولی یې خوشحالي وکړي.

نو ای زما زویه! خپل زړه دې ماته راکړه

او په ډېره خوشحالی زما په لارو قدم کېږده

ځکه زناکاره ښځه ستا دپاره ژوره کنده ده

او هغه د یوې تنگې څاه په څېر ده.

هغه د یو داږه مار په شان په کمین کې ناسته وي

او د خلکو ترمنځ خیانت زیاتوي.

څوک دی چې افسوس کوي (۲۹)

او څوک دی چې غمجن دی؟

څوک دی چې شخړې جوړوي

او څوک دی چې شکایت کوي؟

څوک دی چې ناحقه زخمونه لري

او څوک دی چې سترگې يې سرې دي؟

دا هغه څوک دي چې تل شراب خوري (۳۰)

او هر ډول شراب خښي او تل ورپسې گرځي.

د شرابو سور رنگ ته په شوق مه گوره (۳۱)

چې په پياله کې ځليري

او په اسانۍ له ستوني نه تيريږي

خو په اخر کې د مار په شان چيچل کوي (۳۲)

او د منگري په څېر د زهرو ډک وي.

ستا سترگې به هر ډول حيرانوونکي شيان ويني (۳۳)

او په زړه کې به دې گډې وډې خبرې گرځي.

د هغه چا په شان به شې چې د درياب د پاسه خوب کوي (۳۴)

او د خپو په سر پروت ټالی وهي.

٣٥) ته به ووايي: «هغوی زه ووهم خو زه دردمند نه شوم.

زه يې وټکولم خو پوه پرې نه شوم.

کله به راويښ شم چې د شرابو يوه بله پياله وڅښم؟»

٢٤) ١) د بدکارانو سره بخيلي مه کوه

او له هغوی سره د ملگرتيا تمه مه لره

٢) ځکه چې زړونه يې تل د تباهي نقشي جوړوي

او شوندي يې د شرارت خبرې کوي.

د مصيبت او قوت په هکله نصيحتونه

٣) يو کور د حکمت په بنياد ودانيږي

او د پوهې په وسيله هغه ټينگ ودرېږي

٤) او کوتې يې د علم په وسيله

د ښکلو او قيمتي خزانو نه ډکېږي.

٥) د حکمت د خاوند قدرت ډېرېږي

او د عالم قوت نور هم زياتېږي.

⑥ له ښو مشورو پرته جنگ ته مه ځه

ډېر مشوره ورکونکي د برياليتوب سبب گرځي.

⑦ جاهل انسان د حکمت لوړ مقام ته نه شي رسېدلی

او په جرگه کې خپله خوله نه شي خلاصولی.

⑧ څوک چې بدې نقشي جوړوي

نو د فرېبکار په نوم به مشهور شي.

⑨ د جاهلانو نقشي د گناه نه ډکې وي

او د ملنډو وهونکو نه خلک کرکه کوي.

⑩ که د سختۍ په وخت کې خپل همت له لاسه ورکړې

نو ته بيا ډېر کمزوری انسان بې.

⑪ د هغه چا په خلاصون کې سستي مه کوه

چې د مرگ په لور رانېکل کېږي

او هغوی وژغوره

چې حالېدو ته وړل کېږي.

⑫ که ته وايې چې مونږ له دې نه خبر نه وو

نو د زړونو د رازونو قضاوت کوونکی دې ته پام نه کوي؟

هغه چې ستا د ژوند حفاظت کوي، په دې به پوه نه شي؟

هغه به د هرچا د عمل سره سم بدل ورنه کړي؟

د بدکارانو په هکله نصیحتونه

۱۳) ای زما زویه! نو شات خوره، ځکه چې دا بڼه شی دی

او د مچيو د چک سوچه شات به ستا خوله خوږه کړي.

۱۴) نو همدا شان حکمت هم ستا د روح دپاره خوږ دی.

که ته یې حاصل کړې نو په راتلونکې کې به ستا دپاره پوره هیله وي

او هېڅکله به ستا هیلې پای ته ونه رسیږي.

۱۵) د بدکارانو په شان مه اوسه

چې د نېکانو د کور په خلاف په کمین کې ناست وي

ترڅو د هغوی د اوسېدلو کور لوټ او تالا کړي.

۱۶) که نېک انسان حتی اووه وارې ولویږي خو بیا هم پاڅیږي

خو بدکاران په بدی او بلا اخته کیږي.

۱۷) کله چې ستا دښمن له پښو راولویږي خوند ترې مه اخله

او که راغورځیږي نو خپل زړه دې مه خوشحاله

۱۸) که څښتن ستا دا خوشحالي وویني ستا نه به ناراضه شي

او د هغه نه به خپل غضب لېرې کړي.

١٩ د بدکارانو په خاطر اندېښنه مه کوه

او د شر اچوونکو سره بخيلي مه کوه

٢٠ ځکه چې د بدکاره انسان دپاره د راتلونکې هيله نشته

او د هغوی د ژوند ډېوه مخ په مړه کېدو ده.

٢١ نو ای زما زويه! د خښتن او له پاچا څخه وېره لره

او د هغو خلکو ملگرتيا مه کوه چې له اطاعت کولو نه اووښتي دي

٢٢ ځکه چې مصيبت به په دوی ناڅاپه نازل شي

او څوک پوهیږي چې هغوی به په دوی کوم ډول بلا نازله کړي؟

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې

٢٣ د حکمت خاوندانو دا خبرې هم کړې دي.

د قضاوت په وخت کې د چا طرفداري ښه کار نه دی.

٢٤ هرڅوک چې مجرم ته وایي چې ته بېگناه یې

نو قومونه به پرې لعنت ووايي او ولسونه به ترې کرکه وکړي

٢٥ خو څوک چې مجرم ملامتوي

نو بری او برکت به یې په برخه شي.

٢٦ څوک چې ښکاره او روښانه ځواب ورکوي

لکه رښتیني ملگری چې څوک په مخ ښکلوي.

٢٧ لومړی خپل کاروبار قوي کړه

او ځمکه دې وکړه

او بیا خپل کور ودان کړه.

٢٨ له ثبوت پرته د بل چا په خلاف شاهدي مه ورکوه

او هېڅکله د هغه په هکله د دروغو هڅه مه کوه

٢٩ او داسې مه وایه: «زما سره یې څه کړي دي

زه به همداسې ورسره وکړم او خپل بدل به ترې واخلم.»

٣٠ زه د یو لټ سړي په پټي تېر شوم

او د یو ناپوهه سړي د انگورو باغ مې ولیده

٣١ چې په هرځای کې یې اغزي راخولي وو

او ځمکه یې په هر ډول وانبو پوښل شوې وه

او د تیرو دېوالونه یې راغورځېدلي وو.

٣٢ کله چې ما دا هرڅه وکتل نو په فکر کې ډوب شوم

او څه چې ما ولیدل د هغې نه مې داسې عبرت واخیست:

٣٣) که لت سړی وايي: «نور به هم ويده شم

او لاس به د سر لاندې کېږدم چې ارام وکړم»

٣٤) نو غريبي به د داړه مار په شان په هغه راشي

او نېستي به د وسله وال غل په خېر ورباندې يرغل وکړي.

د سليمان پورې ترلي نور متلونه

٢٥) دا هم د سليمان هغه متلونه دي چې د يهودا د پاچا حزقيا کاتبانو راټول کړي دي.

د نېکانو او بدکارانو ترمنځ دعوه

٢٦) دا د خدای لويي ده چې رازونه پټ ساتي

د يوې موضوع خپرل د پاچا لويي ښکاره کوي.

٢٧) لکه څنگه چې اسمان لوړ او ځمکه ژوره ده

همداسې د پاچاهانو د زړونو رازونه هم پټ دي.

٢٨) د سپينو زرو نه ناپاکي لېرې کړه

چې زرگر ترې ښايسته لوبنی جوړ کړي.

٢٩) د پاچا له حضور نه بدکاران لېرې کړه

چې تخت يې د عدالت په بنياد ټينگ پاتې شي.

٦ د پاچا په حضور کې ځان لوړ مه گڼه

او د لویو خلکو په ځای مه کښېنه

٧ نو دا به ښه وي چې هغه تاته ووايي:

«راشه او زما په خوا کې کښېنه»

له دې نه چې د مشرانو په مخکې دې سپک کړي

او په لاندې ځای کې دې کښېنوي.

څه چې تا په خپلو سترگو لیدلي دي

٨ نو په محکمه کې په ویلو بېره مه کوه

هسې نه چې تا ملامته او بیا دې رسوا کړي.

که داسې وشي نو په اخر کې به ته څه کوي؟

٩ په یوه دعوه کې د هرچا سره مخامخ بحث کوه

او د بل چا راز ورته مه ښکاره کوه

١٠ هسې نه چې څوک یې واورې او تا وشرموي

او بدنامي به دې هېڅکله ختمه نه شي.

١١ په ځای خبره داسې ده

لکه د سپینو زرو په گانه کې چې د سرو زرو مری وي.

۱۲ د حکمت د خاوند نصیحت، اورېدونکي ته داسې دی

لکه په غوږ کې د خالصو سرو زرو غوږوالی او یا ګاڼه وي.

۱۳ صادق استازی د خپل لېږونکي دپاره داسې دی

لکه د لو په وخت کې چې د غرونو د واورې یخوالی وي

چې د خپل بادار روح تازه کوي.

۱۴ څوک چې د تحفې ورکولو لافې وهي او نه یې ورکوي

لکه د هغې ورېځې او باد په شان دی چې باران نه وروي.

۱۵ د صبر په وسیله یو حکمران هم رضا کيږي

او نرمه ژبه هډوکي ټوټې ټوټې کوي.

۱۶ که شات پیدا کړې نو د اړتیا نه ډېر مه خوره

هسې نه چې زیات وخورې او زړه دې بد شي.

۱۷ د خپل ګاونډي کور ته ډېر مه ورځه

هسې نه چې زړه یې بد شي او ستا نه کرکه وکړي.

۱۸ څوک چې د بل په خلاف د دروغو تور لگوي

لکه د لور یا تورې او یا تېره غشي په څېر زیان رسوي.

۱۹ د سختی په وخت کې په بې اعتباره سړي باور کول داسې دي

لکه په خوځېدلي غاښ خورل او يا په گوډه پښه گرځېدل.

۲۰ د مات زړه خاوند ته د خوشحالی سندرې ويل داسې دي

لکه د یخنی په ورځ د چا نه خادر اخیستل

او یا یې په زخمونو باندې مالګه شیندل.

۲۱ که ستا دښمن وږی وي

نو هغه ته خواړه ورکړه چې ویې خوري

او که چېرې تږی وي

نو هغه ته اوبه ورکړه چې ویې څښي

۲۲ په دې کار به ته د هغه په سر باندې اور بل کړې

او څښتن به تاته اجر درکړي.

۲۳ لکه څنگه چې د شمال باد باران راولي

همداسې غیبت د سړي په مخکې غوسه پیدا کوي.

۲۴ د کوټې د سر د پاسه په یو کنج کې اوسېدل

د جګړه مارې ښځې سره په کور کې د اوسېدلو نه ښه دی.

۲۵ د لېرې ځای نه د خوشحالی زېري اورېدل داسې دي

لکه تږي سړي ته یخې اوبه ورکول.

د يو نېک انسان بدکارانو ته تسليمېدل (۲۶)

لکه د خټو نه ډکه چينه او د شاه چټلېدل.

لکه څنگه چې د ډېرو شاتو خوړل بڼه کار نه دی (۲۷)

همداسې د ځان دپاره عزت او درناوی غوښتل بڼه کار نه دی.

اووه ډوله بد خلک

څوک چې د خپل نفس مخنيوی نه شي کولای داسې دی (۲۸)

لکه يو بڼار چې دېوالونه يې سوري او وران شوي وي.

۲۶ لکه څنگه چې په اوږي کې واوړه (۱)

او د لو په وخت کې باران مناسب نه دی

همداسې کم عقل انسان ته

درناوی کول هم مناسب نه دی.

لکه څنگه چې چنچنه اخوا دې خوا الوزي (۲)

او يا توتکي گرځي راگرځي او نه کښېني

همداسې بېځايه سپکې سپورې

په چا پورې نه نښلي.

③ لکه څنگه چې د اس دپاره قمچینه او د خره دپاره قیضه ده

همداسې د کم عقلانو د ملا دپاره لښته ده.

④ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم ځواب مه ورکوه

هسې نه چې ته په خپله هم د هغه په شان شې.

⑤ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم ځواب ورکوه

هسې نه چې هغه ځان د حکمت خاوند وگڼي.

⑥ د کم عقل په لاس پیغام لېږل داسې دي

لکه خپلې پښې غوڅول او د ظلم زهر خښل.

⑦ د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د گوډ سړي پښه چې بېځایه زنگیږي.

⑧ کم عقل ته درناوی کول داسې دي

لکه څوک چې په مچنو غزه کې تیره د سر نه تاوه کړي.

⑨ د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د نشه انسان په لاس کې چې د اغزیو لښته وي.

⑩ هغه څوک چې کم عقل او لاروی سړی مزدور نیسي

د هغه غشي ویشتونکي په څېر دی چې هر څوک ټیي کوي.

۱۱) لکه څنگه چې سپی خپلې کانگې بېرته خټي

همداسې کم عقل خپل جهالت بیا تکراروي.

۱۲) څوک چې خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

نو هغه د یو کم عقل نه هم ډېر بد دی.

۱۳) لټ سړی له کور څخه نه وځي او وايي:

«په کوڅه کې زمری دی!»

او په چوکونو کې غرمبېدونکي زمري

گرځي راگرځي!»

۱۴) لکه څنگه چې دروازه په خپلو قبضو باندې تاوېږي راتاوېږي

همداسې لټ سړی په خپل کټ کې اوږي رااوږي.

۱۵) لټ انسان کاسې ته لاس غزولی شي

خو د لټي نه يې بېرته خولې ته وړلی نه شي.

۱۶) لټ انسان خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

د اووه هونبیارانو نه چې په حکمت ځواب ورکوي.

۱۷) څوک چې په غوسه د بل په شخړه کې لاس وهنه کوي

لکه څوک چې کوڅه ډب سپی له غوږونو نه راوښيي.

١٨ لکه څنگه چې يو لېونی د اور سکروتي

او وژونکي غشي وروي

١٩ د هغه چا په شان دی څوک چې بل غولوي

او بيا وايي چې ما ټوکې کولې.

٢٠ له لرگيو او پوکي پرته اور مړ کيږي

او د غيبت پرته جنگ ختميږي.

٢١ لکه څنگه چې لرگي اور اخلي او سکاره په سکروټو بدلېږي

همداسې د جنگ اور له جگره مار سږي نه پورته کيږي.

٢٢ د غيبت کوونکي خبرې د خوندور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېرېږي او د گېډې تل ته بښکته کيږي.

٢٣ خوږې خبرې د زړه شرارت پټوي

لکه په خاورين لوبني چې رنگ پورې شي.

٢٤ کينه ناک انسان په خوږو خبرو خپله کرکه پټوي

خو د زړه په تل کې يې ټکي ساتلې وي.

٢٥ کله چې هغه خوږې خبرې کوي نو باور پرې مه کوه

ځکه زړه يې د اووه بديو نه ډک دی چې د کرکې وړ دي.

٢٤) که د هغه کرکه په دروغو د پردې لاندې پټه وي

خو شرارت به يې ټولو خلکو ته بياهم ښکاره شي.

٢٧) خوک چې بل ته کنده کيندي

نو په خپله به په کې راوغورځيږي

او خوک چې د بل په طرف تيره ورغروي

نو په خپله به پرې راوغرځيږي.

٢٨) دروغجنه ژبه او کرکه د سړي زړه ټوټې ټوټې کوي

او د غوره مالي خبرې تباهي راولي.

دوستان او دښمنان

٢٧) د سبا ورځې د برياليتوب په هکله لافي مه وهه

ځکه ته نه پوهېږې چې سبا به څه کيږي.

٢٩) دا به ښه وي چې نور خلک ستا ستاينه وکړي

هسې نه چې ته په خپله د ځان ستاينه وکړې.

٣٠) کاني درانه او شگې درنې دي

خو جاهل چې کومه غوسه راپاروي د دې نه هم درنه ده.

④ غوسه ظالمه او غضب د سپلاب په خپر دی

خو د کینې او غیرت په مخکې هېڅوک نه شي ټینګېدلی.

⑤ له پتې مینې نه

بنکاره رټنه ښه ده.

⑥ د دوست له لاسه زخمونه د وفادارۍ نښه ده

خو د دښمن په ډېرو ښکلولو باور نشته.

⑦ مور انسان د شاتو نه هم کرکه کوي

خو د وږي دپاره ترخه خواږه هم خواږه وي.

⑧ څوک چې له خپل کور نه بل ځای ته مسافر شي

د هغې مرغۍ په شان ده چې له خپلې ځالې نه ورکه شوې وي.

⑨ لکه څنگه چې عطر او خوشبويي د انسان زړه خوشحالوي

نو همداسې ښې مشورې دوستان خوشحالوي.

⑩ د خپل ځان او خپل پلار دوستان مه پرېږده

او د مصیبت په وخت کې د خپل ورور کور ته هم مه ځه

ځکه ستا نژدې گاونډی د لېرې ورور نه ښه دی.

⑪ نو ای زما زویه! حکمت پیدا کړه او زما زړه خوشحاله کړه

نو بيا زه هغه چاته ځواب ورکولای شم چې زما سپکاوی کوي.

⑫ ځيرک انسان چې بدي او بلا ويني نو خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سړی چې د هغې په لور روان وي نو سزا به يې ويني.

⑬ که څوک د يو پردي سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې گرو واخلي

او بيا دې د بل چا د ښځې په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

⑭ که څوک سهار وختي په لوړ اواز په خپل گاونډي سلام اچوي

نو دا به د ښکښلو په څېر وگڼل شي.

⑮ جگړه ماره ښځه د هغه بام سره برابره ده

چې د باران په ورځ په پرله پسې توگه راڅاڅي

⑯ نو د هغې منع کول داسې دي

لکه د باد بندول او يا تېل په موتي کې نيول.

⑰ لکه څنگه چې اوسپنه اوسپنه تېره کوي

همداسې يو انسان بل انسان اصلاح کوي.

⑱ لکه څنگه چې څوک د انځر د ونې پالنه کوي

نو د هغې مېوه هم خوري

همداسې که څوک د خپل بادار خیال ساتي

نو عزت حاصلوي.

①٩ لکه څنگه چې انسان خپل منځ په اوبو کې ويني

همداسې د زړه سترگې د انسان شخصیت هم ويني.

②٠ لکه څنگه چې قبر او د تباهي کنده په مرگ نه مریږي

همداسې د انسان سترگې هېڅکله هم نه مریږي.

②١ لکه څنگه چې سره زر او سپين زر په اور ازمايل کيږي

همداسې د انسان شخصیت د هغه صفت کولو څخه معلومیږي.

②٢ که جاهل انسان په اونگ کې د تخم په شان وټکوي

او د ډانگ په وسیله يې د غلو دانو په څېر میده میده کړي

خو جهالت به ترې بياهم لېرې نه شي.

د رمو او پادو ساتنه

②٣ د خپلو رمو له حال نه ځان پوره خبروه

او په بڼه توگه د خپلو پادو باندي پام کوه

②٤ ځکه مال او دولت د تل دپاره نه وي

او تاج او تخت نورو نسلونو ته نه پاتې کيږي.

٢٥ ګله چې وانبه ورپېل شي او نوي تنکي وانبه راشنه شي

او د غرونو شنه بوټي راټول او ذخيره شي

٢٦ نو بيا به ستا پسونه د کاليو دپاره وړۍ درکړي

او د وزو په خرڅولو سره به ځمکه واخلي

٢٧ او بيا به ستا سره د وزو دومره ډېرې شيدي وي

چې د کورنۍ ټول غړي به دې په گېډه ماږه شي

او د وينځو د ژوند دپاره به دې کافي وي.

شتمني او واک

٢٨ ١) بدکاران تنبتي که څوک ورپسې روان هم نه وي

خو نېکان د زمري په شان زړور وي.

٢) په کوم وطن کې چې گډوډي وي نو واکداران يې ډېر وي

خو پوه او هونبنيار مشران د دولت نظام ټينگ ساتي.

٣) کوم غريب واکدار چې په خوارانو ظلم کوي

د هغه تيز باران په شان دی چې ټول فصل تباه کوي.

٤) څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي نو د بدکارانو ستاینه کوي

خو څوک چې د قانون تابعداري کوي نو د بدکارانو مخالفت کوي.

٥) بدکاران په انصاف او عدالت نه پوهیږي

خو څوک چې د خښتن لټون کوي هغوی په هرڅه ښه پوهیږي.

٦) هغه غریب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه شتمن نه ښه دی چې د مناققت په لار روان وي.

٧) هوښیار زوی په قانون باندې عمل کوي

خو د بداخلاقانو ملگری خپل پلار سپکوي.

٨) څوک چې له غریبانو نه سود اخلي او خپله شتمني زیاتوي

نو اخر به د هغوی مال د هغه چا شي چې په مسکینانو رحم کوي.

٩) څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي

نو خښتن د هغه له دعا نه کرکه کوي.

١٠) څوک چې صادقان بې لارې کوي او هغوی ته کنده کیندي

نو په خپله به په کې راوغورځیږي

خو د پاک زړه خاوندان به ښه میراث ترلاسه کړي.

١١) شتمن سړی خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

خو غريب عقلمن د هغه د زړه د تل نه خبر وي.

په شبنتن باور او شتمني گټل

١٢ ګله چې نېکان بريالي کيږي نو ټول خلک خوشحاليږي

خو ګله چې بدکاران واک ته رسيږي نو خلک ترې پټيږي.

١٣ څوک چې خپله گناه پټوي او په هغې پرده اچوي

نو بريالی به نه شي

خو څوک چې په خپلو گناهونو اقرار کوي او لاس ترې اخلي

نو په هغه به رحم وشي.

١٤ بختور دی هغه څوک چې هر وخت له شبنتن څخه وپريږي

خو څوک چې خپل زړه سخت کړي په بلا اخته کيږي.

١٥ بدکاره انسان چې په خوارانو حکومت کوي

د غرمېدونکي زمري يا د اېرې په شان چې ناڅاپه يرغل کوي.

١٦ ناپوهه پاچا په خپلو خلکو ډېر ظلم کوي

څوک چې د ناروا گټې نه کرکه کوي تل خپل عمر اوږدوي.

١٧ که چا خپل لاسونه د بل په وينو سره کړي وي

نو د مرگ تر کندي پورې به سرگردانه وي

او هېڅوک دې د هغه سره مرسته نه کوي.

۱۸ خوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي هغه به وژغورل شي

خو خوک چې منافقت کوي نو ناخاپه به راوغورځول شي.

۱۹ خوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي

په گېډه به مور شي

خو خوک چې د ورځې خوبونه کوي

نو سخته غریبي به پرې راشي.

۲۰ صادق انسان ته به ډېر زیات برکتونه ورکړل شي

خو خوک چې ډېر زر شتمن کېدل غواړي نو بې سزا به پاتې نه شي.

۲۱ دا ښه کار نه دی چې د چا طرفداري وشي

حتی یو سړی د یوې مړی ډوډی دپاره هم بې انصافي کوي.

۲۲ شوم سړی هڅه کوي چې زر شتمن شي

خو په دې نه پوهیږي چې نېستي د هغه انتظار کوي.

۲۳ خوک چې بل اصلاح کوي نو په اخر کې به عزتمن شي

له هغه چا نه چې ډېره غوره مالي کوي.

۲۴ خوک چې د خپل مور او پلار مال په زور اخلي

او وايي چې دا کومه گناه نه ده

نو د وړانکارو سره ملگرتيا کوي.

٢٥ د وړيو سترگو خاوند جنگ جگرې جوړوي

خو څوک چې په خښتن باور کوي نو اباد به شي.

٢٦ څوک چې په خپل ځان ډاډه وي هغه کم عقل دی

خو څوک چې د حکمت په لار روان وي خلاصون به ومومي.

٢٧ څوک چې د مسکينانو سره مرسته کوي

نو له نېستۍ سره به مخ نه شي

خو څوک چې پرې سترگې پټوي

نو لعنتونه به ورباندې وورېږي.

٢٨ کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک ترې پټېږي

خو کله چې هغوی بربادېږي نو نېکان ابادېږي.

٢٩ څوک چې د ډېرې رټنې نه وروسته بيا هم سرغړونه کوي

نو ناخاپه به ټوټې ټوټې شي او د جوړېدو به نه وي.

نېکي او بدي

٢) کله چې نېکان اباديږي نو ټول خلک خوشحاليږي

خو کله چې بدکاران واک ته رسيږي نو خلک خفه کيږي.

٣) څوک چې له حکمت سره مينه لري

نو خپل پلار خوشحالي

خو څوک چې د بدلمنو بنځو ملگرتيا کوي

نو خپل مال او دولت بربادوي.

٤) په عدالت کولو پاچا د خپل دولت امنيت ټينگوي

خو څوک چې ډېر ماليات راټولوي وطن ورانوي.

٥) څوک چې بل چاته غوره مالي کوي

نو د هغه د پښو دپاره جال غوړوي.

٦) شر اچوونکی د خپلې گناه په دام کې نښلي

خو نېک انسان د خوشحالي سندرې وايي.

٧) نېک انسان د مسکينانو د حق پوره پام کوي

خو بدکاره انسان يې خيال نه ساتي.

٨) ملنډې وهونکي د اور د لمبو په شان ښارونه راپاروي

خو د حکمت خاوندان د غوسې اور سړوي.

⑨ که د حکمت خاوند

يو جاهل محکمې ته بوځي

نو جاهل به په غوسه شي

او ملنډې به وهي او روغه جوړه به نه وي.

⑩ د وينو تړي انسانان د پاک زړه د خاوند نه کرکه کوي

او هڅه کوي چې صادقان ووژني.

⑪ کم عقل انسان خپله غوسه زر بنکاره کوي

خو د حکمت خاوند د غوسې اور سړوي.

⑫ کوم واکدار چې د دروغو خبرو ته غور نيسي

نو ټول خدمتگاران به يې بدکاره شي.

⑬ ظالم او مظلوم په يو صفت کې شريک دي

ځکه څښتن دواړو ته د ژوند روښانه سترگې ورکړې دي.

⑭ هغه پاچا چې په وفادارۍ د مسکينانو سره انصاف کوي

نو د پاچاهۍ تخت به يې تل په ټينگ بنياد ولاړ وي.

⑮ د ادب لښته او سخته لارښوونه حکمت پيدا کوي

خو کوم اولاد چې ازاد گرځي نو خپلې مور ته شرم راوړي.

په شبنتن باور او ادب زده کول

١٦ کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو گناهونه زیاتېږي

خو نېکان به یې وگوري چې هغوی بربادېږي.

١٧ خپل زوی اصلاح کړه نو تاته به سکون درکړي

او د زړه ارمانونه به دې په خوشحالی پوره کړي.

١٨ کله چې الهام نه وي نو ولس سرکښي کوي

خو بختور دی هغه څوک چې په قانون باندې عمل کوي.

١٩ نوکر یوازې په نصیحت نه اصلاح کېږي

سره له دې چې هغه ستا په خبرو پوهېږي خو پام ورته نه کوي.

٢٠ څوک چې پرته له فکر کولو نه خبرې کوي

نو هغه د یو کم عقل نه هم ډېر بد دی.

٢١ که څوک خپل نوکر د ځوانی نه نازولی اموخته کړي

نو په اخر کې به د خپل بادار د کور او مال مالک شي.

٢٢ غوسه ناک انسان جنگ جگړې جوړوي

او د غضب خاوند د گناه اور ته لمن وهي.

کبر او غرور انسان له پښو غورځوي (۲۳)

خو د عاجزی خوی سړي ته عزت ورکوي.

د غلو ملگری د ځان دښمن دی (۲۴)

ځکه د قسم خوړلو نه وروسته بیا هم غلی پاتې کیږي.

څوک چې د انسان څخه وپره کوي په دام کې به ونښلي (۲۵)

خو څوک چې په څښتن باور کوي په امن کې به وساتل شي.

ډېر خلک د واکدارانو د مهربانۍ په لټون کې دي (۲۶)

خو انصاف د څښتن په لاس کې دی.

نېکان د منافق انسان نه کرکه کوي (۲۷)

او بدکاران د صادق انسان نه کرکه کوي.

د اګور خبرې

۳۰ (۱) دا د یاقه د زوی اګور خبرې دي. اګور ایټیل ته پیغام ورکوي.

دعا او اقرار

«ای خدایه! زه ډېر سترې شوی یم

ای خدایه! زه ډېر سترې او ستومانه یم.

٢ په حقيقت کې زه د هر چا نه ناپوهه يم

او په ما کې د انسان په شان عقل نشته.

٣ ما پوهه او حکمت نه دي زده کړي

او د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم نه لرم.

٤ څوک اسمان ته پورته شوی

او بېرته رابنکته شوی دی؟

چا هوا په موتي کې نيولې

او اوبه يې په څادر کې اچولي دي؟

او چا دا ټوله ځمکه پيدا کړې ده؟

د هغه نوم څه دی

او د زوی نوم يې څه شی دی؟

که ته پوهېږې نو ماته ووايه!

٥ د خدای د کلام هره خبره سوچه او د باور وړ ده

څوک چې هغه ته پناه وروړي د هغوی دپاره سپر دی.

٦ د هغه په کلام کې يو توری هم مه زياتوه

هسې نه چې هغه دې ورتي او تا دروغجن ثابت کړي.

٧ نو ای خدایه! ستا نه دوه شیان غواړم

ترڅو مړ شوی نه یم له ما نه یې مه منع کوه:

٨ ما د دروغو او غولوونکو خبرو نه لېرې وساته.

ماته ډېره شتمني او ډېره غریبي مه راکوه

خو ماته یوازې د هرې ورځې ډوډی راکړه

٩ هسې نه چې زه مور شم او ستا نه منکر شم

او ووايم چې څښتن څوک دی؟

او یا زه غریب شم او غلا وکړم

او ستا نوم ته په سپکه سترگه وکتل شي.»

د حکمت د خاوندانو اووه نصیحتونه

١٠ د بادار په مخکې په یو خدمتگار تور مه لگوه

هسې نه چې هغه په تا لعنت ووايي او تا ملامت کړي.

١١ داسې خلک هم شته چې په خپل پلار لعنت وایي

او خپله مور مبارکه نه گڼي.

١٢ داسې خلک هم شته چې خپل ځان بې گناه گڼي

خو د بدن چټلي یې لا پاکه شوې نه ده.

۱۳ داسې خلک هم شته چې سترگې يې له کبر نه ډکې دي

او نورو ته تل په سپکه سترگه گوري.

۱۴ داسې خلک هم شته چې غاښونه يې د تورو په شان تېره دي

او داړې يې د چرو په خېر تېرې دي

ترخو د غريبانو غوښې پرې وڅوري

او مسکينان د ځمکې د مخ نه ختم کړي.

۱۵ د يوې ژورې دوه لورگانې دي:

لومړنۍ وايي چې «راکړه!» او بله هم وايي چې «راکړه!»

درې شيان دي چې هېڅکله نه مړېږي

او څلور شيان دي چې هېڅکله «بس!» نه وايي:

۱۶ قبر او د شنډې ښځې گېډه

او وچه ځمکه چې تنده يې نه ماتېږي

او سوځېدونکې اور چې هېڅکله «بس!» نه وايي.

۱۷ هغه سترگې چې په خپل پلار باندې ملنډې وهي

او د خپلې مور نصيحت ته په سپکه گوري

نو د تنگو درو کارغان به يې سترگې راوباسي

او د تپوسانو خوراک به شي.

١٨ درې حيرانوونکې شيان دي

او څلور شيان دي چې زما دپاره د پېژندلو وړ نه دي:

١٩ په هوا کې عقاب څنگه الوزي

او په تېره باندې مار څنگه ځي

په دريابونو کې کشتی څنگه لار پيدا کوي

او د يوې ځوانې بڼې سره يو ځوان څنگه يوځای کيږي.

٢٠ دا د زناکارې بڼې طريقه ده:

چې کله خواږه خوري او بيا خوله پاکوي

او وايي چې ما خو کوم بد کار نه دی کړی.

٢١ درې شيان دي چې ځمکه لږزوي

او څلور شيان دي چې هغه يې هېڅکله زغملی نه شي:

٢٢ کله چې يو خدمتگار پاچا شي

او بې عقله چې په گېډه مور شي

٢٣ کله چې د کرکې وړ بڼه واده شي

او کومه وينځه چې د کور د مېرمن بن شي.

٢٤ خلور شيان دي چې په ځمکه ډېر واړه دي

خو ډېر زيات هوښيار دي:

٢٥ ميريان يو کمزوری مخلوق دی

خو په اوږي کې ځان ته خواړه راټولوي.

٢٦ غرنۍ سويه يو کمزوری حيوان دی

خو د غره په کلکو گړنگونو کې کور جوړوي.

٢٧ د ملخانو پاچا او مشر نه وي

خو د لښکر په شان سم روان وي.

٢٨ که چرمنښکی په لاس کې نيول کېدلی شي

خو په پاچاهي ماڼيو کې هم گرځېدلی شي.

٢٩ درې شيان دي چې په ناز تلل کوي

او خلور شيان دي چې په نڅرو درانه قدمونه اخلي:

٣٠ زمري چې په ټولو ځناورو کې قوي دی

او د هېڅ شي څخه نه وېرېږي

٣١ جنگي چرگ او سپرلی

او هغه پاچا چې هېڅوک يې مخالفت نه شي کولای.

د بي عقلتوب په هکله خبرداری

٣٢) که ته د بي عقلتوب په خبرو ځان لوړ گڼې

او يا چاته دسيسه جوړوي

نو په خپله خوله باندې دې لاس کپړده

٣٣) ځکه چې د مستو د شاربلو نه کوچ جوړېږي

او په پوزه باندې د گوزار وهلو نه وينه بهيږي

همداسې د غوسې د راپارولو نه جگړه پيدا کېږي.

د لموييل پاچا خبرې

٣١) دا د لموييل پاچا خبرې دي چې مور يې ورته زده کړي دي.

د پاچا دپاره نصيحت

٣٢) «ای زما زويه! ای زما د گېډې نه پيدا شويه زويه

چې په نذرونو مې لاسته راوړی يې.

٣٣) د ځوانی قوت دې په بنځو باندې مه ختموه

او په هغو لارو تگ مه کوه چې پاچاهان تباہ کوي.

٣٤) نو ای لموييله! پاچاهانو ته دا په کار نه وي

شراب خښل د پاچاهانو سره ښه نه ښکاري

او د نشې شوق د واکدارانو سره مناسب نه وي

٥ هسې نه چې هغوی شراب وڅښي او حکمونه هېر کړي

او ټول مظلومان له خپل حق نه محروم کړي.

٦ نشه هغه چاته ورکړه چې د مرگ په انتظار وي

او شراب هغه چاته ورکړه چې په غم اخته وي.

٧ پرېرېده چې هغوی وڅښي او خپله غريبي هېره کړي

او بيا خپل دردونه په ياد رانه وړي.

٨ د هغوی په ځای خبرې کوه چې د ځان دپاره څه نه شي ويلی

او د هغو غريبانو د حق دپاره چې د گور په غاړه ولاړ دي.

٩ خپله خوله خلاصه کړه او په انصاف قضاوت کوه

او د خوارانو او مسکينانو د حق ساتنه کوه.»

عزتمنه ښځه

١٠ يوه مېړنی او پتمنه ښځه څوک پيدا کولای شي؟

هغه د لعلونو نه ډېره ارزښتناکه وي.

١١ مېړه يې په هغې پوره باور لري

او نه پرېردي چې خاوند يې د خه شي محتاجه شي.

١٢ هغه په ټول ژوند کې د خپل مېړه سره ښه کوي

او هېڅکله ورته تاوان نه رسوي.

١٣ هغه وړی او مالوچ پیدا کوي

او په خوشحالی سره يې په خپلو لاسونو اوبې.

١٤ هغه د سوداگرانو د کشتیگانو په شان وي

چې خپل خواړه له لېرې ځای نه راوړي.

١٥ هغه سهار وختي په تياره کې له خوبه راپاڅېري

او خپلې کورنۍ ته خواړه برابروي

او وينځو ته د کارونو لارښوونه کوي.

١٦ هغه د ډېر فکر کولو نه وروسته ځمکه اخلي

او د خپلې گټې په پيسو باندې د انگورو باغ جوړوي.

١٧ هغه خپله ملا ټينگه تړي

او خپلې مټې رانغاړي.

١٨ هغه پوهېږي چې سوداگري يې گټوره ده

نو د شپې تر ناوخته يې د کار دپاره خراغ لگېدلی وي.

١٩ هغه په خپلو لاسونو څرخه کوي

او په خپلو گوتو تار له دوک نه تاووي.

٢٠ هغه غريبانو ته د مرستې لاس غزوي

او د مسکينانو سره د سخاوت له مخې مرسته کوي.

٢١ هغه د واورې له يخنې څخه وپره نه لري

ځکه چې د کورنۍ ټولو غړو يې گرم کالي اغوستي دي.

٢٢ هغه د خپلې بستري دپاره پوښونه جوړوي

او د بانجانې رنگه ښه کتان څخه کالي تياروي.

٢٣ د هغې مېړه د ښار په دروازو کې مشهور وي

او په جرگه کې ناست مشران يې د عزت خاوند بولي.

٢٤ هغه د کتان کالي او کمربندونه جوړوي

او وروسته يې په سوداگرانو څرخوي.

٢٥ هغه د پت او عزت په لباس سمبال وي

او د راتلونکې څخه وپره نه لري او خاندي.

٢٦ هغه په حکمت سره خبرې کوي

او ژبه يې له مهربانۍ نه ډکه روزنه ورکوي.

٢٧ هغه د کور په ټولو چارو پوره پاملرنه کوي

او هېڅکله د لټې ډوډۍ نه خوري.

٢٨ اولادونه يې په يوه خوله هغه مبارکه گڼي

او مېړه يې هم د هغې ستاينه کوي:

٢٩ «ډېرې ښځې د پت او عزت کارونه کوي

خو ته د هغو ټولو نه ښه يې.»

٣٠ نازونه اداگانې غولونکې او حسن فاني وي

خو کومه ښځه چې له خښتن څخه وېرېږي نو د ستاينې وړ وي.

٣١ د هغې د لاسونو د کار ثمره ورکړئ

او د خلکو په منځ کې يې د کار ستاينه وکړئ.